

Izhaja vsaki četrtek ob 3. uri popoldne. Rokopisi se ne vrašajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1-50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 5 kron.

Rokopise sprejema »Narodna Tiskarna« v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Naročnino in naznanila sprejema upravništvo v Gorici, Semeniška ul. št. 16.



Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Gosposka ul. 9, v ulici Silvio Pellico, v ul. Ponte Nuovo 9, v Kapucinski ulici 1, v Semeniški ul. 12, v prodajalni »Kat. tiskov. društva« Semeniška 10, v Šolski ulici, Nunki ulici, na Josip Verdievem tekalšču nasproti mestnem vrtu, po 8 v Oglasi in poslanice se računajo po petil vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v, dvakrat 12 v, tiskrat 10 v. Večkrat po pogodi!

XX. letnik.

V Gorici, 19. decembra 1912

51. številka.

Božji mir.

Veliko veselje se je rodilo v božični noči. Dete je bilo rojeno sveti Družini in Sin jej je bil dan, ki se imenuje poglavar mira. Zato so angeljci peli nad betlehemskimi pašniki pesem nebeskega veselja!

»Slava Bogu na višavi in mir ljudem na zemlji, ki so do brevolje!«

Tisti nebeški mir, ki je vladal prvo božično noč v sveti Družini, je bil namenjen za vse družine celega sveta, ker je bil v tisti noči rojen Odrešenik vsega človeškega rodu. Zato pa je Božič v prvi vrsti družinski praznik. V tej skrivnostni noči so po vsem svetu zbrane družine krog domačega ognjišča in se v tistem veselju spominjajo velikega veselja, ki je vladalo prvo božično noč v sveti Družini in ki je pomenjalo veselje in mir za vse družine.

Žal pa, da se letos ne moremo veseliti nebeskega božičnega miru. Cel svet je danes pod orožjem.

Od kod to? To dela slaba volja človeška, ki je polna sovraštva, nevoščljivosti, krivice in maščevalnosti. Krščanski narodje so zapustili svete nauke Gospodove, zato se drug drugega tlačijo in preganjajo, kakor jim pač narekuje paganska prevzetnost.

V teh narodnih bojih trpijo krivice zlasti Slovenci. Inorodci jih smatrajo v svoji paganski prevzetnosti za hlapčevsko ljudstvo, dočim se sami sebe prištevajo mej gosposke narode. Taka je slepota našega časa.

Toda to ne bo trajalo dolgo. Tisti, ki je bil kot hlapec rojen v hlevčku in ki je v jaslicah spal, nam je v zagotovilo, da bo prišlo tudi za tlačane vstajenje in poveljčanje.

Prav ta misel o bodoči zmagi nam dela božični hlevček in božične jaslice tako priljubljene. Ob teh jaslicah premišljujemo zmago uboštva nad bogastvom, zmago hlapca nad poganskim trinoštvom. Naš narod bo vstal, kakor mu kliče nesmrtni pesnik:

Le vstani, vborni narod moj,
do danes v prah teptan!

Zato pa pozdravljamo vsako leto se srčnim veseljem vborne betlehemske jaslice in vborni betlehemske hlevček, ki nas navdajajo vedno z novim upanjem, da bo tudi naš rod dosegel vse sadove, ki jih nudi krščanska omika in krščanska svoboda. Želja vseh dobrih kristjanov je, naj bi po vsem svetu zavladal Božji mir, ki je sad ljubezni in pravičnosti, naj bi prenehali kruti narodni boji in naj bi si vsi ljudje privoščili drug drugemu, kar je pravično. Sveti mir naj bi zavladal po vseh družinah in med vsemi narodi!

To je naše voščilo vsem našim narčnikom, čitateljem, prijateljem in vsemu slovenskemu ljudstvu: **Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!**

Stari nauki za moderne čase.

Počasi smo jo primahal do Božiča, ki ima še vedno svojo starodavno in čeznaravno moč nad vsakim človeškim bitjem. Ni ga skoro, ki bi se ne veselil božičnega večera, ko zunaj piha vihar in naletuje sneg, družina pa sedi za toplo pečjo in rapravlja o današnjih dogodkih. A božične noči so bajne noči in celo živali govoré, kakor so govorile nekdanj v davnih, davnih časih. In nehoti se spomni človek na razne pravljice iz živalskega življenja, same ob sebi neko pridejo opazovalci narave na misel. Ona stara o ježu in lisici je tudi danes še vedno dobra in tudi njen nauk je še vedno jako tehten. Starka, četudi zvita, se je dala od ježa pregnati in v najhujši zini je bila brez strehe. Kolikokrat se je že povdarjal nauk, ki jasno veje iz te priproste živalske povestice. Tako jasen in očiten je, da ga ni mogoče prezreti, tudi če bi ne bil še posebej pristavljen: Nauk veljaven posebno za mladino, ki dostikrat brezobzirno tepta, kar bi ji moralo biti sveto.

Marsikake napake že so zašle potom slabih listov med ljudstvo. Poseb-

no se mladina hitro oprime vsake slabe novotarije, ne da bi prej pogledala, kaj je. Tudi nauk o svobodi in taki ropotiji, ki se le prerad razširja po liberalnih listih, se je mladini takoj priljubil. Kdo bi ne bil rad svoboden, sam svoj gospod! Fante staro 12 let le s težavo še hodi v ponavljalno šolo, ker se mu to ne zdi več potrebno, posebno še ker se je treba tudi tu pokoriti se šolskim zakonom. Počasi dobi v roke kako slabo branje, celo »Svobodno Misel« in tako je pri 14 letih, ko stopi iz šole že »cela« možak, ki kadil, hodi zvečer na vas in v gostilno in se o vsaki priliki že prav košato zareži na »starega«, češ, kaj to njega briga. Takih fantičev je žalibog dosti, da preveč v naših krajih. Krive so temu zlu slabe tovaršije in pa slabo časopisje, ki trobi v svet liberalne »modrosti«, ki za pametnega človeka seveda niso. Tako se mladi dečko razvadi in poleni in mu ni dosti za besede očetove ne matrine, kajti »njemu ne bo nikdo komandiral«. Jeznega obraza jo pobere v soboto zvečer od hiše in kisle vstane v ponedeljek precej pozno proti poldnevju. Mir v hiši je navadno končan, kajti četrta božja zapoved je le za kratkohladičnike in srajčnike: fant pa, ki kadil že vržinco, vendar ne bo »starega« poslušal. V vsakem oziru je to skrajne graje vredno, kajti kjer ni pravega krščanskega življenja, tudi ni božjega blagoslova. In te večkrat se ponavljajoče anarhije med mladim svetom je krivo prav v veliki

Vojska in sveta noč.

Bilo je leta 18. meseca novembra. Kakor blisk se je raznesla po deželi vest: Vojska bo, vojska bo! Vstrepetalila so srea deželanom, vstrepetalila materska srea, in bojazen pred vojsko je obšla vse prebivalce dežele, ki se dose-daj niso zmenili za vrvenje v pokvarjenem svetu, marveč so skrbeli le zase, za svoje družine in domove. — Od ust do ust je šla grozna vest o vojski, in misel, da bodo morali njih sinovi in zakonski možje pod orožje in grozna misel, ali sploh pridejo z vojske živi in zdravi, je tako uplivala na ljudi, da so obupavali.

Prišla je zadnja nedelja v novembru. Po sv. maši — kakor navadno je stopil vaški župan na stopnice, ki vodijo v cerkev in s trepetajočim glasom razglasil ljudstvu: »Od gosposke sem dobil ukaz, da naznanim mojim občinarjem, da se pripravijo na vojsko. — Jutri ob 8. zjutraj bo bil plat zvona, in ob tej uri se morate zbrati vsi, ki ste zdravi in močni, od 18. do 45. leta starosti tukaj-le pred cerkvijo, da potem odrinemo skupaj v mesto in se predstavimo gosposki.«

Tako je govoril župan, ki je sam trepetal, ko je vabil ljudstvo na boj proti sovražniku.

Matere in dekleta so pri teh besedah udarile v jok, možje in mladeniči pa so s povešenimi očmi stali zamišljeni na licu mesta in se utopili v grozne misli v boj, na krogelje, ki bodo švigale okoli njih, na ranjence, na smrt, na grozne bolečine, na požiganje domov, na takorekoč — razbojniško in roparsko delo, ki se izvršuje v vojski.

Boškinov Martin, čvrst mož, je imel lep dom. Kmetija, ki je bila nezadolžena, mu je donášala lepe letne dohodke. Pa je bil tudi varčen in razumen gospodar, čeravno mu je bilo šele 30 let. Oženjen je bil s pobožno in vzgledno ženo, Ano Žimčevo. Imela sta dva otroka in sicer dve deklici. Blagoslov božji se je razlil nad to srečno hišo.

Nesreča pa dolgo časa ne počiva nikoder.

Glas o bližajoči se vojski in o klen pod orožje je razdril srečo tudi pri Boškinovem Martinu. Ženo Ano je kakor strela z jasnega zadela vest, da mora tudi njen mož Martin pod orožje. — »Revica, kaj bom počela brez tebe, dragi Martin! In Bog ve, če te bom sploh še kedaj videla! O dragi Martin, jaz umrjem še poprej kakor ti na bojišču, jaz umrjem poprej kakor se ti smrtne krogelje zaderejo v tvoje telo in

te tako ugrabijo meni ubogi ženi! Jaz obupam! Tudi jaz grem s teboj na bojišče in če padeš pod sovražnikovim bodalom, naj še mene presune meč in naj mi razpara srce! Ali oba živa, ali oba mrtva!«

Tako je jadikovala uboga Ana in kakor lešnik debele solze so se ji vsule iz oči po licu.

Martin je Ano tolažil, češ, »saj ne bo tako hudo, bo že Bog poskrbel, da se zdrav vrnem kmalu domov. Če pa bi se zgodilo res, da bi v vojski za domovino padel, vedi, da naše življenje je kratko, sreča na tem svetu minljiva, in četudi boš ti na tem grešnem svetu še nekaj let za menoj živela, se bova pa tam na onem svetu videla. Mirna bodi, udaj se v voljo božjo in zgodi naj se, kakor Bog hoče. Moli za me in jaz se bom med krogeljami in sovražnikovim ognjem spominjal tebe in najinih otrok.« Tako je govoril pametni mož Martin.

Drugi dan ob 8. uri je plat zvona vabil moške, da se zberejo pred cerkvijo. Kakor mrtvaška pesem, tako je odmeval glas zvona iz stolpnih lin. »In ta plat zvona bide marsikomu izmed nas zadnjikat danes,« tako je rekel Mihelčev Tone, ko je potrtega srea korakal v družbi drugih mož in mladeničev proti cerkvi.

Pred cerkvijo se je zbrala cela občina, starci in otroci, žene in dekleta, in kakor obsojenci na smrt so stali potrti v sredi med njimi mladi možje in mladeniči.

Vaški župan je stopil na stopnice pred cerkvijo ter rekel zbrani množici:

»Ne pomaga noben jok, nobeno zdihovanje. Gosposka nas kliče, da obravimo našo domovino. In kdor bi se klicu gosposke uprl, bo kaznovan s smrtjo! Nobenega naj ne bo med nami takega, ki bi se uprl gosposki. Čast naše domovine zahteva, da jo branimo pred sovražnikom! Vse moramo dati za našo ljubo domovino, vse, denar in življenje. In ko rešimo čast naše domovine, ko zapodimo sovražnika izpred naših domov, se vrnemo domov. In kogar ne bo nazaj, naj nikdo ne joče za njim, kajti padel bo v boju za našo domovino. — Raje v smrt, kakor pa biti izdajalec domovine!

Ve žene in dekleta, vi starci in otroci, varujte naše hiše, molite za srečno zmago naše vojske, in ko se zmago-nosno vrnemo z bojišča bo naše veselje popolno.

Predno pa odidemo na boj, stopimo v cerkev in molimo za srečen konec vojske in da bi Bog nas varoval pred sovražnikovimi krogeljami in bodali in da bi se vsi spet vrnili domov.«

meri liberalno časopisje, ki si je zapisalo na svojo zastavo: svoboda in zopet svoboda.

Ti nauki o svobodi so popolnoma krivi, ker pripeljejo čisto na krive poti. s katerih se je prav težko vrniti. Kaj je potem z družino, kaj z blaginjo naroda, ako pridigujejo ljudstvu liberalci take oslarije. Družina in pravo pametno življenje se more razviti le na krščanski podlagi in na temelju četrte zapovedi. Le ako so otroci pokorni in skrbni pomagati starišem, bo lahko očetu in materi premagati skrbi in težave, ki jim jih nalaga njih stan. Liberalna svoboda pa privede mladino le v pogubo in ni le z moralnega, ampak tudi z gospodarskega stališča skrajno škodljiva.

Naše kmetije na deželi po večini niso ravno v dobrem stanju; posebno v zadnjih letih občuti kmet prav bridko pomanjkanje delavskih moči, ki jih mora neznansko drago plačati, ako jih hoče imeti. Dosti pa je kmetij, ki imajo domače delavce. Družina, otroci in stariši pridno delajo in se trudijo za blaginjo posestva. Takemu posestniku je gotovo dosti lažje kot pa onemu, ki mora delavce najeti. In koliko jih je, ki imajo svoje sinove v Ameriki, po Štajerskem in Koroškem in tudi v nemških rudnikih. Fant je šel od doma; on je sam svoj, tako se navadno opravičuje take neumne korake. Koliko sinov se trudi zunaj, koliko jih pogine v tujini in rodna zemlja nima od njih nič kot materine solze. Ali je to prav, ali je to gospodarsko? Ne in ne! Ker hoče fant biti kar svoj gospodar in potisniti očeta iz hiše kot svoj čas jež staro lisico, zato gre rajši od doma, rajši v tuje kraje kot bi bil očetu pokoren. Koliko jih pogine v nemških rudnikih, koliko jih požre Amerika, ki jim ni bilo treba iti s trebulom za kruhom, ki so imeli dovolj kruha doma. Koliko takih slučajev je še vedno. Ker oče ne da kar tebi nič meni nič premoženja iz rok in se ne da kar potisniti v kot kakor stare grablje, pa gre sin v svet, kjer lahko dela po svoji volji, svobodno. Kako je to za narod škodljivo, o tem bi lahko govorile zemljiške in druge knjige. Posestva gredo po zlu, polja stoje dostikrat neobdelana in mlade, sveže moči miró na tujem.

Tako bi ne smelo in ne sme dalje. Gospodarsko in moralno je to za naš narod škodljivo. Vsi ki jim je na srečo blaginja naroda, naj skrbijo, da se mladina nauči spoštovati pokorščino do svojih roditeljev kakor jo zapoveduje četrta božja zapoved. Le na temelju kr-

ščanske medsebojne ljubezni in pokorščine bode cvetelo blagostanje naših družin in tako tudi celega naroda.

Ob letu navadno sklepamo račune in tako morda skleplje marsikdo počasi tudi račun svojega trudapolnega življenja; ti računi niso ravno lahki. Zato svetujemo še enkrat: Naj oče in sin premisli preden da gospodarstvo iz rok in sin naj ne posnema pikajočega ježa. Mislimo malo na dom, na naše krasne, lepe domačije; mislimo na domovino, ki rabi delavce, ki rabi svoje ljudi doma. Mislimo na našo rodovitno zemljo, ki ji ni para daleč na okoli po njeni legi. In tako ne bo šel sin trmasto v svet, ampak bo ostal doma in se držal rodne grude. Krščanska ljubezen naj bo temelj našega življenja, ne pa moralno in gospodarsko škodljivi nauki liberalne svobode.

„Varujte se lažnjivih prerokov.“

S smrtjo je vsega konec!

To je nauk lažnjivih prerokov, krivih učnikov in nazadnjakov. Ti praviš: Jaz bom le jedel, pil, se veselil, žival svet, delal, kar se bo meni ljubilo, drugače pa kradel in drugim jemal, saj s smrtjo je vsega konec! Konec? Da, da, konec pri živini, pri oslih, pri psih, mačkah, pri volkih. Kaj živini se ti prištevaš? Ali si ti njih rodovine!

Ne, prijatelji, ne ponižuj se med neumno živino! Ti so človek in ne žival! Med človekom in živaljo je pa velik razloček. Človek ima dušo, žival je nima. Duša loči, kar je pravo od nepravega — in ta duša je neumrljiva. Žival nima duše in pogine popolnoma, ko neha živeti. Duša dela človeka še le človeka, duša je ono bitje v nas, ki misli, da izpoznavamo resnico in delamo dobro.

V tem se razločujemo od živine. Glej kakšna zamera je če rečemo komu: si osel, svinja, prasec, zverina itd. S takimi besedami oznanjamo v jezi ali v zaničevanju, da tega ali onega ne priznavamo za človeka. Ti si pa sam sebi prilastuješ ta imena če praviš, da s smrtjo je vsega konec!...

Ti praviš: »S smrtjo je vsega konec«. To je toliko, kakor da bi rekel: »Jaz sem živina, jaz sem osel.« Pomisli, kaj govoriš in kakšna živina bi bil ti? Ti bi bil slabši nego pes, ker pes teče hitreje, vidi bolje, spi mirneje itd.;

ti bi bil slabši nego mačka, zakaj ona vidi tudi po noči in nima na sebi ne tug ne britkosti; ti bi bil slabši ko nekatere živali, ker tvoje življenje izteče hitro, dočim živijo nekatere živali 100, 200, 300 let. Kratko rečeno: Ti si najnižja žival na svetu. No, če pa te veseli tako govoriti, da si žival, pa, le bodi, kakor hočeš, pa — veš kaj? Ne hodi med ljudi, pojdi v štalo in daj se vklemiti k jaslom ali pa v verige za ponočnega varuha!

Toda temu ni tako! Mi smo vse kaj višjega, mi smo ljudje! Pomisli vendar, kaj bi bilo se svetom, ko bi bila tvoja trditev opravičena. »Če sem bil jaz vedel, da je en Bog in da je po smrti drugo življenje«, rekel je morilec francoskega prezidenta, nisem nikdar storil to, kar sem storil.

Ves svet bi ne bil družega, nego velika jama razbojnikov, kjer bi se ljudje trgali in klali, eden družega. Med pravico in krivico, krepstjo in pregreho bi ne bil noben razloček. Tatvina bi bila isto, kar poštenost, nečistost isto kar čistost, umorstvo isto kar dobrota, umor matere, brata ali sestre dobro delo ali pa ljubezen. To je pač naravno; če po smrti ni več nič, in se mi ni nič bati, zakaj bi na tem svetu dobro ne živel, zakaj bi ne kradel, moril, ako mi to kaže dobiček? Zakaj bi krotil slabo poželjenje? Zakaj bi ne grešil? Zakaj bi ne delal krivice: Saj me ne bo po smrti noben za to kaznoval, na tem svetu pa gledam, da uidem, da ubežim. Družega se ne bojim ko orožnika. Tega se moram varovati, da me ne zasači. Ko umrjem, povrnem se v nič in konec je vsega.

Človek, ki tako govori, je res žival, da, on je nevarna zverina, on je pripravljen za vse, za vsa zločinstva, vse hudobije, vse krivice in nesramnosti. »Po njih sadu jih boste spoznali«, uči Jezus, pa tudi to uči že zdrav razum. In res! Kakšni pa so ti ljudje, ki klepetajo, da je s smrtjo vsega konec? Kakšni so tisti, ki pravijo, da ni Boga, ni duše? Pokaži mi le enega poštenega družinskega očeta, le enega zvestega zakonskega moža, le eno zvesto zakonsko ženo ali sploh kakega rednega, krepčnega človeka, ki bi učil take nauke! Ni ga!

Kedo pa uči take in enake nauke? To so ljudje, ki se štejejo med učenjake, pa so le na pol učeni; so ošabneži, katerim nič ne manjka; so ljudje oslepljeni od strasti in hudobije ki so pamet dali na »obresti — na fit«, ali pa pripadajo

ljudem nižje vrste, takim, ki nimajo kaj zgubiti, mislijo pa dosti pridobiti o prvi priliki rabuke ali ustaje. Da, le pokvarjenost in hudobija dovede človeka do tacihi sklepov in načel. Da udušim nemirno vest, da uidem posvetni pravici, da premotim ljudi, da bodo mileje o meni sodili, da ložej počenjam, kar se meni ljubi i. t. d. — no, saj s smrtjo je vsega konec! Le naprej, le naprej!

Revež! saj ne vé, kaj govori... sam brezverec, ki tako govori, ni uverjen o tem, kar govori. To so le prazne besede.

Dokaz in sicer krepek in kratek o življenju po smrti, povzamemo iz prepričanja vsega človeštva. V tem soglašajo, so edini vsi narodi in sicer vseh časov in krajev.

»Od vzhoda do zahoda, od enega tečaja zemlje do družega«, pravi modrijan Ciceron, vedó ljudje v namenu človekovem. Cela starodavnost, od začetka vseh stvari pripoznava, da smrt ni konec našega bitja. Zato je staro in splošno, kakor človeški rod prepričanje, da je še drugi svet in drugo življenje.

Ni ga naroda na svetu, in ni ga bilo ki bi ne veroval v prihodnje življenje! Za dokaz je tudi spoštovanje, katero se vedno skazuje mrtvim ob vseh časih in po vseh krajih. Povsod in od nekdaj so spoštovali pokojnike, molili za nje in drugim priporočali, da naj molijo za mrtve. Odkod ta navada? Odkod to? Človeka uči že pamet — če bi družega ne bilo — in notranji čut mu pravi, da živina ima svoj konec, človekova smrt pa je le prerod v drugo novo življenje. To je čut, je glas vesti in sladki tolažljivi glas resnice. To je ob enem nauk sv. vere. Krščanstvo uči: Sedanje življenje je le začasna izkušnja, katero bode Bog poplačal z vncem večnega blaženstva.

Praviš: »S smrtjo je vsega konec.« Vse drugače boš govoril, ko bo smrt pred vratmi.

Objekti železničnih prog Zidani most - Ljubljana - Št. Peter - Trst in Celovec - Jesenice - Gorica so do nadaljne odredbe ponoči in podnevu z vojaškimi stražami zastraženi. Daje se na občno znanje, da imajo vse vojaške straže povelje, da vsakega, ki si da na železniških progah kaj opraviti, ali ki nanje stopi, pa se ne more primerno izkazati, zapro, zoper vsakega pa, ki se izkuša zapreti odtegniti ali ki na prvi klic »Halt!« ne obstoji, uporabijo orožje.

Tako je govoril vaški župan, in množica se je podala v cerkev in pošiljala vroče prošnje proti nebu, naj bi Bog obvaroval vojščake za domovino vsake nezgode. Dušni pastir je stopil na leco in podelil blagoslov vojščakom ter jih bodril z izbranimi besedami na boj za sveto stvar, za ljubljeno domovino.

Kmalu nato so se možje in mladeniči uvrstili v vrsto, in pri tem so se odigravali ginljivi prizori. Mati je objemala ljubljene sina, mlada žena dragega moža, jok in stok žen in otrok je bil tak, da je moralo biti kamenito srce, da ni bilo do solz ganjeno. Morebiti se vidijo poslednji krat, morebiti brez noge, brez roke, slepi, pohabljeni.

Mlada žena Ana Boškinova je tudi bila pred cerkvijo in glasno ihtela. — Njuni hčerki ste jokali zato, ker je mama jokala. Revici niste še vedeli, kam gre njuni oče. Martin je ženo tolažil, kar je mogel, a utolažiti se ni dala. Ko je končno vaški župan ukazal odhod, je uboga žena padla v omedlevico in odnesti so jo morali na dom.

Dolga vrsta mož in mladeničev z županom na čelu pa je odkorakala proti mestu tiho in zamišljeno...

Bližala se je sveta noč. Pri Boškinovih je bilo vse narobe, odkar je šel

Martin na vojsko. Sicer je Ana kmalu po odhodu moža na vojsko okrevala, a skrb, ali ga bo še katerikrat videla, jo je morila.

Z bojišča ni bilo mnogo poročil, le to se je vedelo, da domača vojska zmaguje in da je upati na skorajšen konec vojske. Po vasi seveda se ni drugega govorilo kakor le o vojski, a nihče ni znal povedati kaj verjetnega.

Stare beračice so imele pri prenašanju novic iz enega kraja v drugi največ posla. Jezik jim je drdral kakor trlica. Sproti so si izmišljevale »novice« z bojišča, dostavljale in olupševale kakor jim je baš kazalo. Godilo se jim je dobro.

Nastopila je sveta noč, a o koncu vojske ni bilo se slišati.

Pri Boškinovih ni bilo ta večer tako veselo kakor minulo leto. Gospodinja Ana je sedela ob 10. uri zvečer pri ognju in čakala polnočnico. Zamišljala se je v prejšnje svete večere, kako veselo je bilo, kako se je veselila v družinskem krogu s svojim možem in z otrokoma. Vse veselo je bilo v hiši in po celi vasi. Peli so, molili in se kratkočasili, potem pa so šli k polnočnici, kjer je bilo tako lepo, tako veličastno. Hiša Božja je bila bogato okinčana, in raz-

svetljena, orglje so bučale in lepo petje o rojstvu Izveličarjevem in o pastircih se je krasno razlegalo po cerkvi.

In danes, danes tako žalosten sveti večer! Srce ji krvavi skrbi, kaj je z njenim možem, li je še živ, li ga je že sovražna krogla prestrelila, li sablja prebodla. »O Bog, daj, da tudi mene vzameš k sebi, ako si vzel mojega moža! Spravi me, spravi me s te solzne doline, ker meni ni moči več prestati!« — Tako je vzdihovala uboga Ana.

Krog 11. ure zvečer je šla Ana pogledat na cesto, li že gredo ljudje k sv. maši. Od daleč je zagledala — kajti bila je jasna, zimska noč in luna je sijala — moža, ki se je počasi pomikal proti hiši. Ana je šla spet v hišo in začela moliti rožni venec za srečno vrnitev svojega moža z bojišča. Utopljena v molitev in govoreča: »Sveta Marija, Mati Božja,« jo vzbude iz zamišljenosti stopinje moža, ki se je bližal hišnim vratom. Mož potrka in vstopi. Bil je vaški pismonoša. Prišel je naznaniti Ani, da so se vojščaki danes popoldne vrnili iz vojske, da jih je mnogo padlo na bojišču, a Martin da je prišel in da pride kmalu domov.

Ana je planila od veselja kvišku, se vrgla na kolena pred podobo Križanega in glasno zaupila: »Hvala Ti Bog stotera, da si otel mojega moža smrti!«

Komaj je to izpregovorila, je vstopil v hišo Martin. Ana mu je skočila nasproti in zaihtela od veselja. Ko mu je hotela stisniti desnico, je Martin ni mogel dati, ker jo je zgubil v vojski. — Krogla ga je zadela v komolec, zato so mu morali roko odrezati. — Ana je pri tem kriknila strahu in pretresljivo zajejala. Le z težavo jo je Martin potolažil.

Martin je rekel: »Zahvalimo vsi skupaj Bogu, da mi je rešil vsaj življenje. Bil sem desetkrat v smrtni nevarnosti. Moji prijatelji so kakor snopje ležali v lastni krvi na bojišču. Preko njih smo šli naprej za sovražnikom. Pretresljivi prizori so se godili na bojišču. — Krogla, ki je mene zadela in je šla skozi moj nadlakt, se je zarila v trebuh našega soseda Toneta Poljančkovega, ki se je nakrat zgrudil mrtev na tla.«

Ana se je polagoma potolažila in ker je bil sveti večer in ker se je bližala polnočna ura, sta se oba podala k polnočnici.

Orglje so bučale, božično petje se je razlegalo po cerkvi in Martin Boškinov in njegova žena Ana sta se zahvaljevala Bogu, da se je Martin ravno na sveti večer vrnil z bojišča domov, ter goreče molila: Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji!

Naša Priloga. Pozor! Nekaj novega!

Novi časi, nove potrebe. Včasih so bili katoličani ne le pri sv. maši ob nedeljah, temuč bili so tudi pri cerkvenem govoru in stari ljudje znajo še drugo cerkveno zapoved »po starem«: »Vsako nedeljo in vsak zapovedan praznik sveto mašo slišati in božjo besedo poslušati«. »Božjo besedo poslušati« je dandanes, zlasti po večjih krajih prišlo iz mode,raje poslušajo kje v krčmi kacega liberalnega, ali mokrasknega govornika, ali pa berejo kake »moderne« časnike, — pridiga — to je zastarelo. Odtod prihaja, da so ljudje v verskih zadevah zelo nevedni in nič čuda, da jih lahko »vsak sleparček« lovi na limanice, kakor hoče.

Moderne zahteve zabranijo včasih celo onim, ki imajo dobro voljo, da se ne morejo vdeležiti celo sv. maše ne. — Omenjam vslužbenca pri železnicih, delavce pri tovarnah, ki so tudi ob nedeljah v delu, marsikatera dekla, matere, ki imajo majhne otroke — tudi takim bi bilo potrebno, da bi imeli kaj dušnega dobička od praznika.

Priporoča se duhovnikom, naj hodijo iskat ovčice od hiše do hiše, da ostanejo vedno v stiku s svojimi župljani — a duhovnikov je vedno manj, da jih bo kmalu težko dobiti, da bi v cerkvi vse opravili, kar bi moralo biti, uradna dela se množijo od dne do dne, šole rastejo, kakor gobe, poleg tega treba sodelovati pri vseh mogočih dobrih društvi — kje naj se vzame čas?

Znan je rek, da bi sv. Pavel postal časnikar, ako bi živel v današnjih časih in res, povej mi, kateri časnik bereš, pa ti povem, kaj si.

Po nekaterih krajih so že začeli župniki — se ve, da le v večjih župnijah — izdajati lasten list za svoje župljane. Kar imajo ljudem povedati, kar v list se natisne in se razdeli med ljudi. Taki listi so se jako dobro obnesli. Pri nas ni še misliti na list v posamezni župniji — a en list za celo škofijo bi bil pa jako potreben. Zato so pri seji Sodalitatis Ss. Cordis to misel vsi navzoči duhovniki z veseljem pozdravili in glede na to željo in na splošno potrebo smo se odločili vporabiti »Prilogo« v ta namen zla-

sti, ker smo nekaj sodelavcev za prvo silo že dobili.

Priloga »P. L.« bo torej prinašala od sedaj naprej:

1. Vsak teden ali razlogo evangelija, ali kaj enacega primernege nedelji, ali prazniku. Ker bo pisano za dom, ne bo v onem resnem, cerkvenem tonu, temuč bolj po domače in kratko, ker vemo, da dolgih pridig nihče ne mara.

2. Cerkevni koledar, v katerem bomo opozarjali na odpustke, katere je mogoče zadobiti, pa tudi na p o s t e, ki bi padli v oni teden. Gospodinje se ne bodo mogle izgovarjati: Nisem vedela, da je post, ker sem morala »varovati« doma in nimam nobenega tacega koledarja. Priskrbi si to »Prilogo«!

3. Razne cerkvene novice in naznanila, domača in iz drugega sveta. Naj torej duhovniki naznanjajo bodoče slavnosti, misijone itd. ali sporočajo, kako se je kaj tacega izvršilo.

4. Ker je o praznikih tudi »kratek čas« dovoljen, bomo prinašali razne povesti, dogodbe, resne in šaljive, podučne članke, domače skušnje — seveda ne vse skupaj v eni in isti številki, temuč, kakor bo nanesel prostor in prispevki sotrudnikov.

5. Marsikdo sliši kje ugovor proti kakim rešnici katoliške vere in dvom ostane. Kar sporoči naj uredništvu, kaj ga moti, pa bo kmalu odgovor dobil. — Ker vemo, da je težko očitno koga prашati o takih rečeh — ni treba niti, da se podpiše, kar svoj dvom naj d o p o š l j e brez podpisa in ustregli mu bomo. — Veseli smo, da zvemo, o čem bi ljudje radi pojasnili, saj je nam pač mar, da bo list zanimiv in koristen.

Naša priloga naj postane kot nekako nadomestilo za cerkveni p o d u k onim, ki se ga ne morejo vdeležiti v cerkvi, — kot nadomestilo izobraževalnih društev za one kraje, kjer ni mogoče vpeljati jih vsled pomanjkanja delavnih moči.

Upamo, da bodo vsi duhovniki delovali za razširjenje »P. L.« že zaradi priloge, ki jim bo njihovo delovanje kolikor moči olajšalo.

Ker bodo gotovo mnogi duhovniki želeli spraviti tako »Prilogo« v več iztisih med svoje župljane, zlasti v krajih, kjer so se ljudje že začeli odtegovati krščanskemu nauku v cerkvi,

smo pripravljeni tiskati Prilogo v več iztisih ter oddajati jo po jako nizki ceni, katero naznanimo za časa.

Kedor bi torej želel imeti to Prilogo, naj — ali naroči »Primorski List« in imel bo to »Prilogo« zastoj, ali pa, naj sporoči, v koliko iztisih želi Prilogo.

Ker je zadeva važna in res potrebna, upamo, da se bo ta naša »novotarija« z veseljem sprejela. Ako bi se videlo, da se izplača tak nedeljski list izdajati samostojno, bomo morda z drugim letom naredili še en korak naprej, do samosvoje »Nedelje«.

Širite „Primorski List“!

Kaj dela politika?

Hm, hm! V starih časih — tako pred 40. leti — so »špogali« sledečo šalo. Skrili so v hiši kako malenkost, n. pr. šivanko in naročili komu, naj jo poišče. Se razume, da se je moral dotični odstraniti takrat, ko so šivanko skrivali. Pri iskanju mu je kedo žvižgal. Čim bolj se je iskavec bližal skritemu predmetu, tem višje je bilo žvižganje, a če se je oddaljeval, tem nižje je moral žvižgati. Če je bil iskavec prebrisan, je našel kmalu.

Pri politiki se iščejo koristi — judje pa žvižgajo — in veste, da imajo judje dober nos, saj je znano, kako imajo judje velike, krive nosove. Judje žvižgajo na »borzo«. Če volajo, da gre proti koristi, kaj žvižgajo v i š e — obligacije rastejo, vedno draže so — a dandanes žvižgajo borzijanci vedno n i ž e. Obligacije padajo — ali naj ne bo to opomin, da se naši politiki o d d a l j u j e j o od koristi in gredo proti škodi? Judje imajo dober nos, ali naj ne bo to žvižganje resen opomin naši politiki in povod resnega razmotrivanja in trezne previdnosti?

Upajmo, da bodo vodilni krogi vse okoliščine trezno prevdarili in tako iskali, da bodo našli korist Avstrije — toda judovskega žvižganja ne prezirati — imajo dober nos!

Mirovna pogajanja v Londonu in vojne podrobnosti.

MIROVNA POGAJANJA.

Pričetek.

V ponedeljek točno o poludne so se v Londonu pričela mirovna pogajanja med balkansko zvezo in Turčijo. Ta dan se je vršila izvolitev častnega predsedstva, katero mesto je zasedel angleški zunanji minister Edvard Grey. Ta je tudi v imenu angleške vlade pozdravil delegate pogajajočih se držav. Nakar se je od vsake države zahvalil eden udeležnik pogajanj.

V torek so se verificirala pooblastila delegatov. Turki so bili pooblašteni pogajati se z Bolgari, Črnogorci in Srbi. Ker se pa udeležujejo mirovnih pogajanj tudi Orki in turški delegatje nimajo pooblastila se z njimi pogajati, se je nadaljevanje pogajanj odložilo do danes, da bi do tega časa dobili turški delegati spopolnitev pooblastil v smislu, da se smejo pogajati tudi z Grki.

Črnogorci dobe Skader.

Cetlijski politični krogi so prepričani, da bo londonska konferenca priznala Skader Črnogorcem. Za ta slučaj pride kot guverner v Skader bivši justični minister Vojnović.

PODROBNOSTI IZZA VOJNE.

Skader se ne bo vdal, tudi ne na povelje iz Carigrada.

Z albanske strani se javlja »N. Fr. Pr.«, da se je izjavil poveljnik turških čet v Skadru Hasan Riza, nasproti tujim konzulom v mestu, da ne bo predal mesta, tudi če se mu zapove iz Carigrada ali pa če bi to sklenila mirovna konferenca v Londonu. V tem pogledu se je strogo zavezal Miriditom, ki so prisegli, da bodo branili mesto skupno s Turki. Dve turški ladiji nesposobni za vojsko.

Iz Aten se poroča, da ni bila pri pomorski bitki pred Dardanelami nobena grška ladija poškodovana, medtem ko so morali Turki, po pripovedovanju potnikov ruskega parnika »Jeruzalem« in po poročilih oblastnih v Tenedu, izločiti dve ladiji iz vojujoče se flote.

Požar v deveti deželi.

Povedal sem vam že, da imajo devetodeželci požarno brambo in to ni karsibodi, posebno v teh slabih, piškavih časih.

A za vraga ni »hotelo« goreti. Ona Dudeldajsova bajta je bila prva, kjer so si devetodeželski ognjegasci nabrali lavorik in slave — a potem zopet nič. Županček Bizl kot vrhovni glavar se ni vedel kam djati. Kako lahko bi kje gorelo v tej suši, dejal si je večkrat, a noče, sam hudir vedi, zakaj noče. Bata, požarni trobec, je trdil, da se mu bo rog zarasel, če ne bo treba nič trobiti, češ orodje je treba rabiti, če ne gre pod zlo. In »špricalca«, ona slavna, lepa, nova »špricalca« je ležala na županovem skednju, miši so razjedale cevi in nikdo se ni brigal zanjo. Bože, Bože, pošlji nam kmalu oživljajočega ognja, tako je klicalo vsako pošteno devetodeželsko srce.

No, sreča jim je bila, četudi po dolgem času, vendar mila. Stvar je bila takale:

Birma je bila v deveti deželi tisto leto in Bata, ki je vlekel tudi cerkvene mehove, si ga je ta dan prav pošteno privoščil. Dobil je bil nekaj dvajset »tako-le« in koj je sklenil njihov pogin, mahnil jo je v krčmo in pil kolikor se je dalo. Nekaj časa je plačeval, potem pa prisedel kar k drugi mizi in pil tudi na druge stroške.

Pozno v noč je prikolovratil domov. Povedati moram, da ni bil ože-

njen, torej se mu ni bilo treba bati kakega hišnega prepira, temveč prav polagoma in s premislekom se je skobacal v posteljo in kmalu zadremal.

Bilo je okrog 3. ure zjutraj. Luna je ravno vzhajala in njen krvavorudeči svit se je razlival tudi v sobo našega trobca, prav tja na posteljo in njemu na oči. Vzbudil se je, pretegnil si ude in pogledal skozi okno. Vse rudeče, ognjeno.

»Sveta križana devica, ogenj! Bog bodi zahvaljen, škof nam je srečo prinesel!«

In planil je po koncu, oblekel hlače narobe in skočil ven na cesto in začel trobiti na vso moč.

Trara, trara, trara.

Dirjal je potem k županu.

»Hej gospod župan, hej, ogenj! Ogenj, pravim!«

Župan Bizl je vstal in prišel k oknu.

»Kaj pa je?«

»Ogenj, ogenj! Tam za hribom gori, vse je krvavo!«

»Ej, Bata, dej dej, skliči ljudi vkup, do spravimo »špricalco« iz skednja, pa liti, da ogenj ne pogasne!«

Trara, trara, trara! grmelo je po vasi in kmalu so bili devetodeželski ognjegasci skupaj. Videlo se je, da jim je prišlo nepričakovano. Ta je imel ruto na glavi, mesto čelade, drugi hlače narobe, tretji kuhaličico za pasom mesto sekirice.

»Pozor!« zavpil je župan, ko so bili vsi skupaj. »Brž dve kravi ven in špricalco iz skednja!«

V tem je pridrvila gospa županja na prosto.

»Oh ja, saj pravim, vse bo šlo narobe. Glej ga, kako se je našemil, lonec za kavo si je nateknil na glavo, o Bog, in še gošča je bila notri.«

»Žena proč, ne moti me v službi. Spat pojdi, kaj ti veš kaj je to služba!«

Koj nato so prišli ognjegasci s »špricalco«, zapregli so potem županovo Brezo in Mavro in hajdi šlo je v tiho noč.

»Kje pa gori, prav zaprav,« vprašal je eden.

»Kje gori? Bog te kaznuj, da tako vprašuješ,« oglasil se je Bata. »Za me noj pojdi, koder jaz trohim in prav boš prišel!«

Trara, trara, trara!

Vozili so mimo velike luže.

»Možaki!« dejal je župan, »tu-le si naložimo vode, Bog vé, ali je tam, kjer gori, kaka luža ali ne.«

In naplali so vode v sesalko, tudi par žab je prišlo po nesreči notri.

Greč, gré, gré, gré, so začele regljati žabe in župan se je stresel.

»Ti, Bata, kaj to pomeni, da grejo žabe z nami?«

»Ej, dobro pomeni dobro. Žaba je spodaj ognjeno-rumena, to pomeni ogenj. Ali češ še kaj boljšega kot to?«

Župan je bil zadovoljen.

Krava Mavra je začela mukati.

»Kaj pa to pomeni?« vprašal je župan.

»Katera muče, Mavra?«

»Da, Mavra.«

»Dobro znamenje. To pomeni velik, mavrast dim.«

In vozili so dalje. Prišli so na hrib in že zavili doli v dolino.

»Kje pa gori?«

»Tu nekje,« dejal je Bata; »videl sem prav dobro.«

»Tu ne,« odgovori mu nekdo iz tolpe.

»Ja; kaj pa ti veš. Prepozni smo, pogorelo je že. Gorelo pa je, dobro sem videl.«

»Kaj pa to?« dejal je župan, kazaje na luno, ki je že bila precej nad horizontom.

»I, kaj — ogenj,« odgovoril je Bata, bojé se že, da bi ga ne imeli za norca.

»Ogenj?« — Da, ogenj bo to,« potrdil je župan, »sam Bog nam ga je poslal, vidite možje. Sedaj pa vode!«

In nastavili so cevi proti luni in voda je začela frčati v zrak, tisti dve žabi ste odleteli kvakajoč tja po grmovju.

»Le pridno možaki, le pridno!«

In gasili so dokler ni zmanjkala voda. Proti jutru so se odpravili nazaj domov, še vedno pod vplivom sladkega mošta ...

Drudi teden je bila občinska seja. Na predlog županov je dobil Bata zlat krompirjev križec »strukljevega reda« radi posebnih zaslug za razširjenje ognja v deveti deželi, kakor se je to čitalo v zapisniku.

Bolgarski bogoslovci in vojna.

Piše prof. A. Bezenšek.

Vojna za svobodo in sv. križ nala-ga vsem državljanom dolžnost, po svo-jih močeh in sposobnostih zvesto slu-žiti domovini. To dolžnost so tudi du-hovniki in bogoslovci v Bolgariji — ka-kor katoliški, tako pravoslavni — iz-polnjevati s sveto navdušenostjo. Naj-prej so šli v vojno duhovniki z različni vojaškimi oddelki. Za njimi pa so skle-nili iti bogoslovci raznih letnikov: eni kot propovedniki v bojnih redovih, dru-gi kot sanitarci v linijah, tretji kot na-vadni postrežniki bolnikov pri njihovih posteljah v lazareti in bolnišnicah. Bo-goslovci so prosili dvakrat — trikrat vojno ministerstvo, naj jih sprejme v e-no ali drugo službo. A morale so se iz-polniti razne formalnosti in odstraniti razne zapreke, prej ko se je še ustreglo želji samo nekaterih bogoslovcev. Dru-gi še do danes niso bili sprejeti, če tudi so ponavljali svoje prošnje. Oni se v svojih prošnjah opirajo na to, da mo-rejo kot bodoči duhovniki že zdaj delo-vati po besedah sv. evangelija v službi usmiljenja do bližnjega. Zato morajo bi-ti v sredini vojskujočih se, — ranjenih in bolnih bratov ter jih bodriti in tola-žiti z bratsko pomočjo in krščansko lju-beznijo, z vero in evangelijskim naukom.

To je gniljiv primer, ki ga dajejo mladi, nadopolni, za duhovski poklic vneti mladeniči svojim rojakom vsake-ga stanu. A tudi pri bratskih narodih bodo taki bogoslovci proslavljeni.

Dar slovenskega duhovnika za ranje-nega bolgarskega vojaka.

Sporoča profesor Anton Bezenšek.

Slovenski duhovnik, velečastiti go-spod Gregor Presečnik v Petrovčah v Savinjski dolini, mi je poslal 10 K za ran-jence, uboge in junaške. Ta dar sem izročil tukajšnjemu odboru za podporo onih ranjencev, ki so za silo okrevali v bolnišnicah, tako da se že morejo vrniti na svoj dom. A mnogi so brez vsakih sredstev, še za potrebno hrano jim pri-manjkuje.

Bil sem ravno navzoč pri delitvi teh darov na »etapnej komandi«. Prihajali so siromaki, bledi in pohabljeni na raz-nih udih: eni so nosili obvezano roko, drugi glavo, tretji nogo itd. A pri vsem tem so bili bodri in mirnega, ponosnega lica, kakor da bi hoteli reči: »Izpolnili smo svojo dolžnost za vero in domovi-no.«

Odbor jim je delil podpore po sle-dečem redu: najprej se izkaže ranjeni vojak s pismom od svojega polka, v katerem je služil in od bolnišnice, kjer je ležal. Vprašajo ga: »Kje si ranjen?« Na-to marsikateri molči, ker zdaj še ni do-voľeno povedati bitke, kjer se je kateri bojeval. A odbornik želi izvedeti, kje, to je, na katerem delu telesa, je ranjen. Torej mu precej pomaga iz zadrege. In ko dobi odgovor, zapiše to v dotično rubriko knjige za podpore.

Navadno se daje po 5 do 10 fran-kov (levov) vsakemu ranjencu po nje-govem stanju in potrebah.

Omenjena svota se je dala enemu ranjencu, ki je bil težko poškodovan na roki. Turška kroglica mu je prebila kost in jo zdrobila pod laktom.

Ko je on sprejel ta za njegove raz-mere znaten dar, in mu je rekel pred-sednik odbora, da mu to daruje sloven-ski duhovnik (svečenik), dejal je s sol-zami hvaležnosti v očeh:

»Kako se bodo moji otroci — imam jih šest doma — razveselili, ko prine-sem vsakemu po eno darilo za spomin na vojno; to jim bo v tolažbo pri po-gledu na težko rano, katero mi je priza-dela turška kroglica. Hvala Bogu, da mi je ohranil življenje in hvala častitemu dobrotniku za bratski dar!«

Katoliški nadškof o bolgarskih vojaki-h.

V Plovdivu je sedež katoliškega nadškofa, ki je obenem tudi nadškof

bolgarske stolice in cele južno-zapadne Bolgarije. Nadškof je odličen duhovni pastir, ki ga spoštujejo ne le katoličani, temveč tudi vsi drugoverci v Bol-gariji.

V vojsko je poslal več svojih kapla-nov, da oskrbujejo katoliške Bolgare-vojake, sam pa hodi od bolnišnice do bolnišnice tolažiti ranjence.

O ranjencih se je izrazil sledeče:

»Vojaki, ki se zdravijo v Plovdivu in v Sofiji po raznih bolnišnicah, želijo, kakor hitro nekoliko okrevajo, da jih pošljejo zopet na bojno polje. Nekateri med njimi so celo mene prosili, da po-sredujem, da se jim izpolni želja. Ne-katere ranjence morajo celo stražiti, da ne uidejo iz bolnišnice na bojno polje.«

Isto mi je večkrat pripovedoval ta-di moj dvanajsetletni sin Ciril, srednje-šolec, ki je dedeljen kot prostovoljec »Rdečemu križu« v katoliški šoli v So-fiji. Lahko ranjeni vojaki kar koprne, da pridejo čimprej v armadne vrste zo-per Turke.

Bolgarska carica in ranjeni vojak.

Da je bolgarska carica Eleonora usmiljena sestra v prajem pomenu be-sede, to je že znano širom sveta. Ona se je cela posvetila skrbi za ranjence. Menda ni bolnišnice niti v prestolnici, niti v provinci, kjer bi ne bila posetila nekoľikrat bolnikov. A pričakuje tudi na kolodvorih večjih postaj, posebno tukaj, v Plovdivu in Stari Zagori tran-sporte ranjenih vojakov, katerim je ona prva postrežnica. Vse sama razporeja, kar se ima storiti, vse sama nadzoruje. Za vsakega ranjenca ima tolažilno be-sedo, a težko ranjene prevezuje carica sama, ker ona to samaritansko delo iz-vrstno razume. Saj je tudi v rusko-ja-ponski vojni izvrševala isto blagodejno delo.

Oblečena je za časa vojne navadno kot usmiljena sestra z rdečim križem na prsih ali na levi roki.

Te dni je prišla z vlakom v navad-nem kupeju v Svilengrad (Mustafa pa-ša). Čim izstopi, izrazi željo, da jo pelje-jo v vojaško bolnišnico.

Ravnokar so ranjenega vojaka na nosilih nesli v bolnišnico.

»Kaj ti je, tante?« ga popraša ca-rica.

»Ranjen sem s kroglico v ramo, se-stra daj mi čašico vode,« odgovori vo-jak.

»Da, jaz sem sestra... carica. Ali imaš rodbino, in naš otrok?«

Obraz ranjenega vojaka se razžari veselja in ganjenosti.

»Zdravstvuj, carica!... Jaz imam dva sina; oba sta vojaka pri Čorlu. E-den je še zdaj živ, a drugi ne vem, kje je. — Dovolj, carica, da Ti poljubim roko!«

(Tukaj naj omenim, da je tikanje pri Bolgarih sploh navadno. Sin tiče o-četa in mater, učenec tiče učitelja, vo-jak svojega bližnjega načelnika itd. To je stara slovanska navada.)

»Leži, mili moj, leži, naj Te rajše jaz poljubim,« odgovori carica in se skloni nad nosila.

Nobene razlike ni pri taki priliki med carico in ranjenim vojakom, pri-prostim kmetom.

Ta se je od veselja razjokal, a solze mu je brisala — carica!

Politični pregled.

Državni zbor.

Torkova seja poslanske zbornice je pričela v znamenju obstrukcije. Kot pr-va točka na dnevnem redu te seje je bil zakonski načrt o vojnih dajatvah v ča-su mobilizacije.

Češki radikali poskušajo vse, da bi vsprejetje tega zakonskega načrta v pos-lanski zbornici zaprečili. Najprej so stavili predlog, da se ta zakonski načrt z dnevnega reda odstrani. Ko je bil ta predlog odklonjen, sklenili so, da ho-

čejo to zadevo preprečiti z dolгими go-vori. Eden je rekel, da hoče govoriti 12 ur, drugi 13 ur, posl. Fresl je baje stavil 100 K, da bode govoril celo 24 ur za-poredoma; to stavo pa je zgubil, kakor bomo videli pozneje.

Pričela je torej v torek splošna raz-prava. Stranke večine so sklenile obdr-žavati trajno sejo, ki naj traja makar do sobote noč in dan. Med govorniki, ki so posegli v splošno razpravo je bil tudi štajerski slovenski poslanec dr. Vr-stovšek. Dr. Vrstovšek je pojasnil stališče Hrvaško-slovenskega kluba. Klub bo za postavbo o vojaških služba-stih glasoval, prvič, ker so Slovenci od-nekdaj stali na stališču, da se mora dr-žavi dovoliti, kar potrebuje v svoje var-stvo zoper zunanje sovražnike, drugič, ker zakon kodificira dolžnosti ob voj-nem času, ki dezdat niso bile postavno urejene, tretjič, ker smo Slovenci res-nično patriotični. Dr. Vrstovšek je dejal:

»Naš patriotizem je globoko ukore-ninjen v čuvstvih ljudstva in nikakor ni podedben onim hurrah-patriotom, ki se v sedanjem času delajo tako korajžne. Mi čisto dobro vemo, da bodo te vrste patrioti za svoj »patriotizem« dobro plačani. Slovensko ljudstvo pa je patrio-tično po svoji zgodovini in za svoj pa-triotizem ne bo dobilo plačila, zaradi plačila tudi ni patriotično, ampak iz tra-dicionalne zvestobe, ki je nad vsak dvom vzišena. Naš položaj je zato teža-ven, tembolj ker se dobro zavedamo svoje naloge, da patriotizem med našim ljudstvom vzdržimo, vlada pa nas na vseh poljih zatira. Ako pa se nam očita, da hočemo parlament z obstrukcijo v budgetnem odseku zrabiti, moramo pri-pomniti, da je ravno ta parlament po-magal Jugoslovane zapostavljati in da parlament ni storil nič pozitivnega. Za tak parlament ni nobena škoda, če ga ni, ker ni prav nič produktivnega ustvaril. Mi bomo glasovali za zakon o vojaških služnostih, toda bomo obenem izrazili svoje nezadovoljstvo nad nezakonitost-mi, ki so se vršile v budgetnem odseku.«

Dr. Vrstovšek je nato govoril še tri ure slovensko.

Za dr. Vrstovšekom je povzel be-sedo češki radikalec Fresl v torek ob 8 uri zvečer. Govoril je celo noč in več-raj do poludne.

Nato je bil stavljen in vsprejet pred-log, naj se splošna razprava zaključi in izvoljena sta bila glavna govornika in sicer Rienössl pro in Winter contra. Pr-vi se je odpovedal besedi, drugi je sicer govoril proti zakonskemu načrtu, a ne predolgo, nakar so sledili mnogoštevilni stvarni popravki.

Potem je pa začela podrobna raz-prava in sicer je bilo sklenjeno, da se celj zakon obravnava kot ena skupina.

Ko je trajala seja že 33 ur, so češki radikali predlagali, naj se seja zaključi, a predlog je bil odklonjen. Sinoči ob 8. uri je začel govoriti Hübshmann, ki je rekel, da je pripravljen govoriti ce-lo noč. Vpisani so še drugi češki radi-kalci kot govorniki. Ko to pišemo, traja seja najbrže še vedno.

Obstrukcija v proračunskem odseku.

Kakor je znano obstruirajo odseko-vi člani hrvaško-slovenskega kluba tu-di v proračunskem odseku. Ta odsek je imel v ponedeljek popoldne sejo. Posl. Gostinčar, ki je začel govoriti v ponedeljek ob 6 $\frac{1}{2}$ uri zvečer, je govoril do jutra ob 7 $\frac{1}{4}$ uri torej skoro celih 13 $\frac{1}{2}$ ur. Za njim je začel govoriti dr. Korošec, ki je govoril do 11. ure, nam-reč dokler ni začela zborovati zbornica. Svoj govor bode nadaljeval, ko se zopet snide proračunski odsek.

Posl. Gostinčar je izjavil poroče-valcu lista »Pesti Hirlap«, da Slovenci zavzemajo opozicionalno stališče, ker na Hrvaškem še vedno komisari Čuvaj.

Gosposka zbornica.

Gosposka zbornica se vsprejela v drugem in tretjem čitanju rekrutni kon-

tingent, zakon o prispevanju za družine pod orožje poklicanih, zakon o dobav-ljanju konj, zakon o zavarovanju po-morščakov proti nezgodam ter zakon o uvedbi razredne loterije. — Gosposka zbornica ima danes zopet sejo.

Prochazkova afera in avstro-srbski spor.

Z Dunaja se uradno poroča, da je izdala preiskava v Prochazkovi aferi zadovoljiv vspeh. Vesti, da bi se bilo streljalo iz avstrijskega konzulata v Prizrenu na srbsko vojaštvo ter da bi bilo srbsko vojaštvo aretiralo in muči-lo konzula Prochazko so se izkazale kot neresnične. Srbsko vojaštvo je sicer z vidika mednarodnega prava nepravil-no postopalo proti Prochazki in to je priznala tudi srbska vlada, ki je pa tudi pripravljena dati potrebno zadoščenje avstrijski vladi. S tem bi bila Prochaz-kova afera končana in nemško časopi-sje, ki je celo stvar v jako temnih bar-vah orisalo, je za eno veliko blamažo bogatejše.

Kar se tiče avstro-srbskega spora, se je cesar ponovno izrazil, da se je razmerje med Avstrijo in inozemstvom zboljšalo. Tudi novi srbski poslanik na Dunaju Jovo Jovanović je izjavil, da ni spor med Avstrijo in Srbijo tako neva-ren, da bi se ne dal mirnim potom po-ravnati, in upa, da se bo to tudi zgodilo.

Tudi v Peterburgu ne verujejo na resen spor med Avstrijo in Srbijo. Član ruskega zunanjega ministerstva je iz-javil, da je razmerje med Avstrijo in Rusijo prijateljsko.

Glede Prochazkove afere napada na jako oster način »Vossische Zeitung« avstrijsko zunanje ministerstvo, zatrju-joč, da je z lastno krivdo dobilo moral-no klofuto. Razburjenost javnosti na-sproti trmastemu molčanju ministerstva je odpustljiva, medtem ko se ne more zunanjemu ministerstvu odpustiti, da je kazalo tako pasovnost. Avstrija, pravi list, je zgubila moralno vojsko in bo mo-rala prenašati tudi posledice tega ne-vspeha.

Izjava avstrijskega konzula Edla o slu-čaju Prochazke.

Brzjojavna agentura »Havas« je prejela z Dunaja: Iz Belgrada brzjojav-ljajo, da je avstrijski konzul Edl, ki je imel nalog preiskati slučaj Prochazke v Prizrenu, izjavil baje listu »Politika«: »Podal sem se v Staro Srbijo kakor vaš neprijatelj, a vračam se kakor vaš pri-jatelj. Nič ni resničnega na tem, kar se je v Avstro-Ogrski zatrevalo v vpra-šanju Prochazke.«

Srbski vojni Plen.

Po najnovejših poročilih so dozdat prepeljali Srbi iz zasedenih krajev po železnici v Srbijo 213.000 pušk, 308 to-pov, 40.000.000 patron, 40.000 vojaških uniform, 21.000 sukenj, 100.000 poljskih steklenic in 5000 gamaš. Topovi so raz-ven 8 vsi v dobrem stanju.

Srbija in katoliška cerkev.

Srbski minister za uk in bogočastje Jovanović je izjavil, da hoče srbska vlada stopiti v dogovor z Rimom, da re-ši definitivno versko vprašanje in da bo katoliška cerkev zakonito priznana v Srbiji.

Bavarski kralj umrl.

V četrtek je zatisnil oči bavarski kralj Luitpold, ki je bil rojen l. 1821. in je doživel tedaj lepo stanost 90 let. Po-ročen je bil skozi 20 let z avstrijsko nadvojvodinjo Avgusto, umrlo l. 1864. Od takrat je živel kralj kot udovec. Na-slova kralj si pravzaprav ni nadel niko-li, ampak se imenoval je regent. Kot vladar je bil zelo priprost in skromen in je tako bavarsko deželo spravil zopet v pravi tir in popravil, kar je bil zavozil njegov prednik Ludovik II. Ljudstvo ga je ljubilo in spoštovalo kot očeta in v priprosti bavarski suknji med ljudstvom se je pokojnik počutil najbolje.

Darovi.

Jubilejni darovi za Slovensko Sirotišče:

P. n. gg.: Franc Andrejšek vikar v Sedlu 2 K v spomin na prijateljski sestanek v Kobaridu. Ludvik Kumar župnik 10 K; Frančiška Valentinčič 1 K 20 vin; Žnidarčič Franc, Strmec 1 K; Lucija Trušnovc 1 K; Viktor Tofofi trgovec 1 K; Ivan Humar kurat 1 K; N. N. v Gorici 1 K; Josipina Mikuz 50 vin, v nabiralniku v tobakarni g. Petra Krehel 1 K 10 v; Nekdo iz Vrtovina 20 vin; Anton baron Sessler 20 K.

Za Sklad »Slovenskega Sirotišča«:

P. n. gg. v št. Andrež u: nadučitelj Leopold Furlan 2 K, Karel Lutman 1 K, Ana Nanut 60 v, Matija Zavadlav 40 v, Silvester Hoban 1 K, Vincencij Lasič 20 v, Jos. Vižintin 1 K, N. N. 60 v, Jos. Pavlin 1 K, Jožefa Volčič 60 v, Andrej Pavlin 1 K, Janez Volčič 1 K, Jožef Nardin 1 K, Ludvik Brajnik 40 v, Katarina Volčič 30 v, Katarina Cotič 30 v, Janez Mučič 10 v, Jožefa Doljak 10 v, Štefanija Nanut 50 v, Ana Bregant 40 v, Marija Vižintin 40 v, Fr. Mučič 50 v, Jos. Lutman 1 K, Matilda Zavadlav 1 K, Franc Mučič 1 K, Franc Lutman 1 K, Anton Pavletič 40 v, Marija Stepančič 30 v, Jožef Cijan 40 v.

Za »Alojzijevišče«:

Veleč. g. Franc Andrejšek vikar v Sedlu 10 kron v spomin na prijateljski sestanek v Kobaridu. Mesto venca in v spomin blagopokojnega župnika Jos. Kosec-a p. n. g.: Jernej Kopač, svečar, Gorica 10 K; Franc Rijavec, c. kr. cestar v Boveu 10 K; županstvo Kamnje 20 K. — P. n. gg.: Turk Mihajlo, brivec, Gorica 2.60 K; Polenčič Franc, zidar, Gorica 1.20 K; Peter Britkovič, bogoslovec 1 K; Valentin Zarli v spomin pok. brata župnika v Volčah 3 K; veleč. gg.: dr. Andrej Pavlica 20 K; dr. Franc Žigon 20 K; slavna »Centr. Posojilnica« v spomin pok. odbornika, c. svetnika Franca Vodopivec 50 K; veleč. g. novomašnik Ivan Mozetič 20 K; Andrej Kokošar, posestnik na Rakovcu 5 K; Župljani v Kredu eno vrečo fižola; Anton Jerkič, fotograf v Gorici 3 vreče zelja; veleč. g. Ignacij Valentinčič, dekan, Friderik Godnič in Valentin Buda iz Komna 4 vreče krumpirja, 1 vrečo zelja, 1 vrečo korenja, 2 vreči repe.

I. seznam darovateljev

za naše vrle vojske in vojne mornarice.

Ekscelenca Albin baron Teuffenbach 50 K; po 10 K: Ema pl. Fornasari-Verce, Henrik Cazafura, predsednik okrožnega sôda, Andrej Jeglič, prvi državni pravdnik, Anton Gaier, lastnik kinematografov, Rudolf Machnitsch, stavbeni svetnik, Josip Mašera, zlato- mašnik; Anton Rebek, nam. svetnik 20 K; dr. Eduard Graeffe, 2 K; Pavel Černè, Franc Gregorčič, Franc Pečenko po 1 K; Odo marquis Gozani 2 K; Anton Češcut in Kamilo Jasnič po 1 K; Mara Forčešin 2 K; Oskar pl. Kaltenegger, Uliksej pl. Wolf in Oskar Roth po 3 K; Ernest Klavžar, dr. Josip Pavlin in Silvij marki Obizzi po 2 K; dr. Franc grof Gudenus, dr. Viljem Baltič in Josip Žnidarčič po 3 K; po 1 K: Karl Rozina, Damir Simčič, Jakob Olivier, Anton Arrigler, Hektor Frantz, Franc Gerbatz, Alojzij Grapulin; Tulij Bersa pl. Leidenthal 3 K; Anton Komel in Hadrijan Nardin po 1 K; dr. Josip Casapicola 5 K; Florijan Orasch 2 K; Iv. Sincovič 2 K; po 1 K: Karol Švigel, Alojzij Leban, Josip Grion, Franc Čoš, Andr. Pavlin, Alojzij Krapež, Anton Kretič, Karl Grilanc, Franc Furlan.

Pošljite dolžno naročnino!

»Za vojske na meji.

P. n. g. Josip Čigon, cerkovnik v Gorici 2 K.

Za »Šolski Dom«:

veleč. g. Franc Andrejšek vikar v Sedlu 5 kron v spomin na prijateljski sestanek v Kobaridu.

Domače in razne vesti

Vesele božične praznike želita vsem naročnikom, prijateljem in čitateljem »Primorskega Lista«

Uredništvo in upravništvo.

Prihodnja številka »Primorskega Lista« bode izšla v petek, dne 27. t. m., ker je četrtek praznik sv. Štefana.

Vojna na Balkanu in dviganje hranilnih vlog. Okrajno glavarstvo je poslalo županom goriškega političnega okraja sledečo okrožnico:

Vojna na Balkanu in njo spremljajoča napetost v mednarodnih odnosih sta provzročili, da je ljudstvo jelo dvigati svoje hranilne vloge iz denarnih zavodov češ, da ti zavodi ne nudijo več potrebne varnosti za njih denar, ker bi se ga znala v primeru vojne Avstro-Ogerske s kako drugo državo polastiti naša država ali sovražnik.

Ta popolnoma brezpotrebni strah sloni na tem, da narod ne pozna ni poslovanja v denarnih zavodih ni obstoječih zakonov o nedotakljivosti zasebnega premoženja.

Denar se ne hrani v blagajnah dotičnih zavodov, ampak daje se ga na posojilo proti zastavi zemljišča t. j. zavaruje se ga zemljeknjižno na posestvu posojiljemalca. Če pa tako zavarovanje vloženega denarja omogočuje zavodu, da zamore redno plačevati vlagateljem pogojene obresti, je pač samo obsebi umevno, da ne razpolaga v svojih blagajnah s tako gotovino, ki bi odgovarjala skupnim vlogam. Zatorej imajo dotična pravila zavoda določbo, da se stranke, ki hočejo dvigniti svoje hranilne vloge, dolžne dati zavodu v primeren roku odpoved vloge, da jo zamore ta eventualno iztirjati.

Popolnoma neupravičena je bojazen, da bi država ali sovražnik zamogla zaseči denar zavoda, kajti obstoječi osnovni državni zakoni zavarujejo nedotakljivost vsega zasebnega (privatnega) in občinskega imetja in je to zavarovanje po posebnih mednarodnih pogodbah zagotovljeno tudi za primer vojne. Torej ni naša država ni sovražnik se ne smeta dotikati zasebnega ali občinskega denarja, kar bi bilo tudi nemogoče, ker se nahaja denar hranilnih vlog, kakor že zgoraj omenjeno v rokah posojiljemalcev širom vse dežele.

Od druge strani pa se mora tudi povdarjati, da si vlagatelji, ki zahtevajo izplačanje svojih hranilnih vlog, škodujejo v prvi vrsti samim sebi, a s tem se ne odrekaajo samo obrestim od svojega varno naloženega denarja, ampak izpostavljajo se tudi nevarnosti, da se jim denar na domu ukrade, da ga potrose v nepotrebne svrhe ali sicer izgube. Slednjič prizadevje brezpremišljeno dviganje vlog občutno škodo tudi tretjim osebam. Tako postopanje ne le, da onemogočuje zavodom dovoljevati daljina posojila, ampak jih tudi sili, da iztirjujejo tudi uže dovoljena posojila ne gledé na to, razpolaga li stranka s potrebnim denarjem ali ne.

Ker se je strah zaradi vojne na Balkanu polastil tudi ljudstva v goriškem političnem okraju tako, da je jelo trumoma dvigati svoje hranilne vloge iz hranilnih zavodov goriških in zlasti tudi iz tukajšnje zastavljalnice in z njo spojene hranilnice (Mont), vabim gospoda župana, da takoj vkrene potrebno, da izbegano ljudstvo pomiri. V to svrhu porabi gospod župan vsako priliko, ki se mu nudi, da namreč v smi-

slu gorenjih izvajanj podučiti ter mu polaga na srce, naj se ne plaši brezpotrebno ter naj ne le pušča svoje vloge v hranilnicah ampak naj take vloge v kolikor jih je v svojem popolnoma neutemeljenem vznemirjenju dal že izplačati, zopet vloži v hranilnico kakor najvarnejše shrambe gotovin.

Da ste temu odloku s primerno objavo njega vsebine vstregli, obvestite me tekom 8 dni.

C. kr. namestništveni svetnik:

Rebek.

Pozor pred demonstracijami! Na drugem mestu poročamo, da je prišlo minulo nedeljo v Gorici do neljubih in neprijetnih demonstracij, katere so vprizorili nekateri slovenski mladeniči. Posledica tega nes pametnega dejanja je bila, da je policija odvedla v zapor nekaj demonstrantov. — Naše ljudstvo v mestu in na deželi opozarjamo, naj takih demonstracij in sploh demonstracij v sedanjem kritičnem času ne vprizarija. Take demonstracije v sedanjem času niso na mestu in spravijo demonstrante le v nesrečo. Take demonstracije škodujejo vsemu slovenskemu ljudstvu, kajti naši narodni nasprotniki, Nemci in Lahi, znajo take demonstracije izrabiti navzgor tako mojstersko, da nihče ne zna boljše, in posledice bi nosili mi Slovenci za nedogledne čase. — Zato svetujemo našemu ljudstvu, naj se izogiblje vsakih demonstracij, ki nič ne izdajo, marveč rodijo le gorje. Izobražence po deželi prosimo, naj ljudstvo podučujejo v tem smislu!

V teh resnih časih se obračamo na dobre žene in deklice naših krajev in trkamo na njihova usmiljena srca, da se radodarno spomnijo naših vojakov, katere kliče vojaška dolžnost v tem zimskem mrazu na meje naše domovine.

Kako prav bi jim prišla toplejša obleka, kakor: nogovice, spodnja obleka, zapestnice, pa tudi čaj, čokolada, sladkor, tobak, kar se vse hvaležno sprejme.

Blagohotne pošiljatve naj se naslovijo na me, ali pa tudi na grofico Irma Serenyi v Gorici, Via Usina, Villa Fiori.

Baronica Marija Bianchi v Rubijah.

Načelnštvo »Centralne posojilnice« v Gorici je kooptiralo v zadnji svoji seji gospoda Teodorja Hribarja za svojega člana, namesto blagopokojnega cesarskega svetnika g. Franca Vodopivca.

»Kmetavzar« je rekla Viktorija Malusa iz Trsta v Červinjanu nekemu Screminu; ta jo je zatožil in dobila je 20 K globe. Na njeno pritožbo se druga instanca ni ozirala in kazen je bila potrjena.

Škandal v zavarovalnici proti nezgodam v Trstu. 19-letni Hrovatin iz Škofelj se je podal k zavarovalnici proti nezgodam v Trstu, ker je bil poklican tja. Ko je odpravil svoje opravilo, je zahteval, naj se mu izplača potnina. Ker se mu ni hotelo ugoditi, je trdno vztrajal pri svoji zahtevi. Tu je pa en uradnik zakričal nanj »va fora »ščavo« nato in bosco« ter ukazal dvema služabnikoma, naj ga vržejo iz uradov. Služabnika sta ga vrgla na tla ter vlekla po stopnjicah navzdol, tako da je zadobil več težjih ran na glavi. Na cesti se ga je usmilil finančni stražnik ter ga spremil na kolodvor. Moral pa je še enkrat v Trst, ker se je moral izvršiti na ranah operativni čin. Na rešilni postaji so izvedeli, kako je prišel do ran in so naznanili stvar policiji, ki ima sedaj zadevo v rokah.

Tržaško porotno sodišče je v četrtek obsodilo tri ponarejevalce denarja in razpečevalce ponarejenega denarja. Bonomi je dobil 5 let, Cecconi 2 leti in Zelleli 18 mesecev težke ječe.

Odbit rekurz. Najvišje upravno sodišče na Dunaju je odbilo rekurz ister-

skega deželnega odbora zaradi razpusta puljskega občinskega sveta od strani tržaškega namestništva.

Za Božične praznike na delo za ljudski »Primorski List«, ki je najstarejši katoliški list na Goriškem. Naše prijatelje in somišljenike prosimo, da širijo med ljudstvo naš list. Že mnogo ljutih bojev je preстал naš list, a je še vselej zmagovito izšel iz boja. Tudi sedaj se mu obetajo boji, a upa, da z božjo pomočjo bo vse premagal. Kdor ruje proti »Prim. Listu«, on je proti katoliški stvari.

Zanimiva brzojavka. V četrtek dne 12. 12. 1912 je dobila neka gospodična v Ljubljani ob 12 uri 12 minut brzojavko št. 12 12, ki je obsegala 12 besed.

III. slovenski protialkoholni kongres se bode vršil v Ljubljani v nedeljo dne 29. in v ponedeljek dne 30. decembra t. l. Kongres je velevažen in kdor je more, naj se ga udeleži.

Za škola v Banjaluki je Njega Veličanstvo imenovalo Fra Josipa Gariča. Garič je frančiškanski redovnik.

Minister Hussarek je tako nesrečno padel po stopnjicah, da ga je morala rešilna družba odpeljati. Bil je operiran.

Julij Kovacs oproščen. Ogrski opozicijski poslanec Julij Kovacs je stal te dni v Budapešti pred porotniki, ker je v juliju tega leta, kakor znano, izprožil revolver proti predsedniku ogrske poslanske zbornice Tiszi. Porotno sodišče je Kovacs-a oprostilo.

Atentat proti vlakom v Bosni in v Hercegovini. Iz Sarajeva se poroča, da se našli na železniški progi Doboj-Tuzla debel hlood položen čez tračnice. Oviru so o pravem času opazili in odstranili. Tudi na progi Mostar-Gruž so našli blizu postaje Čaplina na progi veliko skalo, ki so je tudi o pravem času odstranili.

Povodnji na Ogrskem. Vsled silnega deževja so na Ogrskem prestopile reke bregove in je več vasi poplavljenih.

Nesreča v rudniku. V nekem rovu premogokopa v Dortmundu so se vneli plini. Nastala je eksplozija, pri kateri je našlo smrt 43 oseb, 13 je pa ranjenih.

Praznik sv. Štefana ni cerkveno zapovedan praznik, a kakor se čuje, se bo letos praznoval kakor druga leta.

Mestne novice.

Umrla je v Gorici uršulinka S. M. Bonaventura Treven, rodod iz Idrije. N. p. v m.!

Na praznik sv. Štefana vsi k veselici, ki bo v dvorani »Trgovskega Doma« ob 4. in pol pop.! Vspored je prav zanimiv. Posebno zanimive so točke: »Dijakova zarubitev«, »Sirota na materinem grobu« in »Kaznovana požrešnost«.

Vspored veselice, ki jo priredi »Slovensko sirotišče« dne 26. dec. 1912 točno ob 4½ pop. v gledališki dvorani »Trgovskega Doma« v Gorici. 1. »Občutki«. Moški zbor J. Aljaž. 2. »Sirota Jerica«. Narodna pesem. Deklamacija. 3. »Kaznovana požrešnost«. Šaloigra v enem dejanju. Spisal * Osebe: Gospa Žagarjeva, Elvira, njena hči, Nežika, dekla, Gospa Matilda, brivčeva udova, čevljariči, šivilja, gospica Gizela, prijateljica Elvire. 4. »Na savskem bregu«. Mešan zbor. dr. B. Ipavec. 5. »Sirota na materinem grobu«. Prizor s petjem. A. Hartl. 6. »Cigan«. Troglasen ženski zbor s spremljevanjem klavirja. A. Förster. 7. »Dijakova zarubitev«. Spevoigra iz nemščine s spremljevanjem klavirja. Osebe: Dijak, Žid-, Eksekutor, Stric. 8. Iz venčka Vodnikovih pesmi: a) »Kaj smo mi brambovci...«, b) »Kdo rojen prihodnjih...«. Čveteroglasen mešan zbor. A. Förster. Vstopnina se sedežem v prvih treh vrstah 2 K, razen v prvih treh vrstah in galeriji 1 K, stojišče 60 v.

m Trije pevski zbori pri božični veselici »Slovenskega sirotišča«. Božična veselica, ki jo vsako leto priredi »Slovensko sirotišče«, postaja vedno bolj priljubljena. Letos bodo sodelovali trije pevski zbori. Poleg goriškega ženskega in moškega pevskega zbora nastopi letos tudi pevski zbor iz Sovodenj. Prav je tako, saj »Slovensko sirotišče« ni le za mesto, ampak tudi za deželo.

»Dijaška miza« ima svoj redni letni občni zbor dne 2. januarja 1913 ob 10. uri predp. v posvetovalnici »Centralne posojilnice« v Gorici. Vabljeni so člani, podporniki in tudi vsi prijatelji učeče se mladine.

Aretirani so bili v nedeljo okoli 5. ure popoldne v bližini kavarne Corso Ivan Zalatej iz Vrtovina, Anton Frančeskin iz Sela na Krasu in Andrej Kratnik iz Tomina, vsi trije mizarski pomočniki v Solkanu, okoli 6. ure pa blizu državne postaje Alojzij Čibej, Franc Primožič, oba z Oslavja, Franc Bensa iz Pevme, Josip Komel iz Št. Andreža in Josip Primožič iz Podgore. Glede vseh teh aretirancev pravi policijska ovadba, da so bili zato aretirani, ker so kričali »Živela Srbija!« »Živio Peter!« Prvi trije aretiranci so pri zaslišanju priznali, da so prepevali narodne pesmi so pa odločno zanikali, da bi bili kričali »Živela Srbija!« O aretirancih na državni postaji pa trdi poročevalec »Edinosti«, ki pravi, da je bil pri celi komediji navzoč, da je slišal le klice »Živio Slovenci!« in »Živio naši!« Omenimo naj, da se je vse to godilo o priliki, ko so se pripravljali k odhodu k »vojaškemu vajam« nekateri vojaški službi podvrženi okoličani, katere so spremljali njihovi znanci in prijatelji. Naj si bode pa temu kakor koli, je v tem pogledu naše mnenje to-le: O takih prilikah in o takih časih bi bilo za naše ljudi veliko boljše, ko bi imeli mesto polnih grl alkohola, polna usta vode.

Cerkveni tat, kateremu pa žalibog še ni bilo mogoče priti do živega, se je pojavil v kapucinski cerkvi. Posebno rad opravlja svoj »posel« ob zjutranjih urah, ko ljudstvo zahaja obilno k sv. obhajilu. Ta ali oni pusti kako stvar ali torbico v klopi in gre k obhajilniku, med tem časom se tat priplazi v bližino in odnese, kar vtegne doseči. Dvakrat se mu je v zadnjem tednu posrečilo rokodetstvo; drugič je odnesel neki ženi celih 16 kronic, o katerih seveda ni duha ne sluha. Ljudstvu priporočamo, da je pri zornicah pozorno na svoje reči in se varuje pred zlikovci.

Ogenj v vojašnici. V noči na ponedeljek je začelo v podstrešju domobranske vojašnice na Tržaški cesti goriti. Mimoidoča policijski nadkomisar dr. Casapiccola in poveljnik goriške policije Putrih sta opazila ogenj ter alarmirala ognjegasce in vojake. Ogenj so takoj ugasili. Gorel je tram, ki gre mimo dimnika. V podstrešju imajo stotnije svojo municijo in nevarno bi bilo, da bi bil prišel ogenj do nje.

m Razvada za novo leto. Nekdo nam piše: Bliža se novo leto. Znana je v našem mestu grda navada, da hodijo vsakovrstni ljudje voščit novo leto za »bakšiš«. A to niso le berači, marveč tudi rokodelci, ki se potem opijejo z dobljenim denarjem. To je grda razvada. Policija bi morala to beračenje prepovedati. Kakor ne smejo po Gorici potrebni berači beračiti, tako bi ne smeli siti in pijani voščiharji nadlegovati meščane. To je srčna želja mnogih meščanov.

m »Miserija« v našem mestu je velika. Druginja nesnosna, zaslužki slabi, dela v delavnicah na splošno malo. Trgovci se pritožujejo o slabih kupčijah, in eksekutivni oddelek goriške sodnije — tako se govori — ima grozno dela. V Gorici napreduje blagostanje kakor — rak!

Veliko vojaško vajo je imela včeraj goriška garnizija. Vaje ki se je vršila v gorenji Furlaniji, se je udeležil tudi korni poveljnik feldcajgmaršter Leithner.

Odprti lekarni. Od 22. do 29. t. m. bode ob praznikih tudi popoldne odprti in bode imeli ponočno službo lekarni: Cristofolletti-Kürner.

m Našla se je v Gorici ura, katera se sedaj nahaja na policiji.

V resno svarilo. Tukajšnje štacijsko vojaško poveljništvo je obvestilo tukajšnje okrajno glavartvo, da so v noči od 10. na 11. t. m. psovali in kamele metali na vojaka, stoječega na straži pri »hangarjih« tukajšnjega vojaškega zrakoplovnega oddelka, nahajajočega se na Velikih Rojah tik mirenske ceste. Ko je vojak hotel streljati na te ljudi, so zbežali in se poskrili. Obenem je opomnilo goreimenovano vojaško poveljništvo, da imajo vojaki, stoječi tam na straži, nabasane puške kakor tudi da imajo strogo povelje streljati na vsakega, ki bi se v najbližji bližini »hangarjev« sumljivo vedel ali pa celo stražnim vojakom delal kake sitnosti. Tukajšnje okrajno glavartvo nas je naprosilo, da opozorimo ljudstvo, naj gre mimo »hangarjev« mirno po cesti svojo pot in naj ne uganja nikakih neumnosti, katere bi utegnil eden ali drugi plačati s svojim življenjem.

Iz goriške okolice.

g Vlak povozil vojaka. Na prvaškem železniškem mostu je stal na straži vojak Grosman 26. domobranskega polka. Kar pridrvi brzovlak. Vojak ni imel časa se izogniti vlaku in vlak ga je pahnil s tako silo, da je padel na tla ter pri tem našel smrt. Prepeljali so njegovo truplo v goriško vojaško bolnišnico.

g Iz Sovodenj. († Ivan Benko.) Z žalostjo smo sprejeli Sovodenjci vest, da je tam v tužni Istri zapustil to solzno dolino in se preselil na drugi boljši svet naš bivši dolgoletni učitelj in vzgojitelj Ivan Benko. Blagi pokojnik je služboval v naši občini nepretrgoma skozi 33 let, kar je zelo redek slučaj in morda edini na Goriškem. Pred 4 leti je bil upokojen in se preselil v Istro. — Sovodenjci, njegovi učenci, se ga s hvaležnostjo spominjamo, kajti bil je dober vzgojitelj in tudi veren katoličan. Za časa njegovega službovanja v Sovodnjah se je ustanovila dvorazredna šola in šolsko poslopje se je razširilo. Poleg učiteljske službe je opravljal tudi službo cerkvenega orgljarca in občinskega tajnika. Blagi pokojnik je tudi med učiteljstvom užival spoštovanje, in kdor da je poznal in ž njim občeval, ga je vsak rad imel. — Sovodenjci, bivši njegovi učenci, mu kličemo: Na veselo snidenje nad zvezdami!

Iz ajdovskega okraja.

Iz Vrtovina nam pišejo: »Prim. List« se mnogim naročnikom v Vrtovinu vedno ne dostavlja na dom. Pritožiti se moramo čez to. Vprašamo črniškega pošmonoša, če sme puščati »Prim. List«, ki dohajajo v Vrtovin, pri liberalnem krčmarju. Mnogokrat se nam je zgodilo, da smo dobili list ves zamazan in raztrgan. To ni prav. Črniški pošmonoša je dolžan liste dostavljati na dom, pa naj mu bo ljubo ali ne. Pravijo, da ta pošmonoša bi rad videl, da bi ne imel »Prim. List« nobenega naročnika pod črniško pošto. — Če se pošmonoši ne zljubiti nositi »Prim. List« naročnikom na dom, naj se tej službi odpove. Dobimo boljše može za to službo.

Nekaj naročnikov »Pr. L.«

Iz kanalskega okraja.

Za župana v Kanalu namesto Ant. Križniča, ki je odstopil od župan-

stva z dnevom, ko je napovedal konkurz, je bil minulo soboto izvoljen Fr. Gorjup, p. d. Vrhovce, gostilničar v Gorenjivasi pred mostom.

kl Od goriškega sodišča je bila obsojena 18letna Marija Žnideršič iz Marija Celja, ki je služila pri Lutmanu v Št. Andrežu, na 2 meseca težke ječe, ker je ukradla svojemu gospodarju 37 kron, 1 tolar Marije Terezije, en prstan v vrednosti 8 K in zlato verižico, vredno 55 K.

kl Županstvu Anhovo je deželni odbor nakazal podporo v znesku 500 K za preureditev pokopališča v Prilesju.

kl S Kanalskega. Kanalska dolina se je rešila kanalskega župana Križniča. Danes ni več župan. Tega dogodka se veseli ljudstvo na Kanalskem, ne sicer ker je Križnič v konkurzu, ampak ker ni več župan! Kaj je bil ta mož na Kanalskem, vemo mi, ki smo z njim imeli kako opravilo bodisi v županskem uradu, v njegovi mesnici ali pa kako drugače. Moža so Gabršček et bella compagnia visoko čislali, tako, da je zlezel svoj čas tudi v deželni zbor, kjer pa ni ostal dolgo. — Moža so liberalci pelali iz ene v drugo čast in tako so ga spravili tudi v odbor »Trgovsko-obrtne zadruge«, kateri je v družbi z Gabrščekom posvetil vse svoje »velike zmožnosti«... — Še veliko bi se dalo povedati o naprednjaku Križniču in o njegovi veliki ljubezni do revnega kmečkega ljudstva na Kanalskem.

Iz tolminskega okraja.

t Vojaška straža ustrelila neznanca. Pri Sv. Luciji je vojak, stoječ na straži ustrelil na nekega človeka, ki se ni zmešnil za njegov klic »Halt!« Neznanec je obležal mrtev. Ne ve se, kdo je.

t Razpisana je dobava jedil po gostilniškem načinu za vojaško bolnišnico v Tolminu. Pojasnila daje goriška trgovska zbornica in pa štacijski častnik v Tolminu, kateremu so doposlali tudi prošnje. Dobavna obravnava se bode vršila dne 23. t. m.

t Sv. Lucija. — Deželni odbor je odobril operat razdelitve občinskih zemljišč davčne občine Sv. Lucija. Županstvu je naročil, da ukrene vse potrebno glede izbrisa in vpisa lastninskih pravic v javnih knjigah.

Iz kobariškega okraja.

kbd Županstvu v Libušnjem je deželni odbor nasvetoval, naj se obrne glede izgotovitve načrtov za kanalizacijo do c. kr. melioracijskega urada v Trstu, ker ne more deželni tehnični urad vsega dela zmagovati.

Iz sežanskega okraja.

s V tržaško bolnišnico se je podal 35 letni pos. Josip Križman iz Saleža, na katerega je streljal 28-letni Josip Grilanc iz Saleža. Ustrelil je trikrat, a zadel je Križmana dvakrat nevarno.

Novo društvo. Namestništvo v Trstu je vzelo na znanje pravila »Kat. sl. izobraž. društva za Repentabor«.

»Elizabetišče« razpošilja za letošnje veselice sledeče vabilo: k Božičnici, katero priredi dekliška šola »Elizabetišče« v Tomaju dne 26., 27. in 29. dec. 1912. in 1. jan. 1913. na velezanimivo skioptično predavanje o lurških čudežih, 5. jan. in 6. na praznik sv. Treh Kraljev in skioptično predavanje o sv. deželi, ki je namočena s krvjo našega Odrašenika. Vstopnina 40 h, sedeži I. vrste 1 K, II. 60 h. Preplačila se hvaležno sprejemajo v korist zavoda. Vspored: 1. Pesem: »Božična«, Hribar. 2. Božične in novoletne deklamacije. 3. Pesem »Božična«, Hribar. 4. »Črnogorka« deklamacija. 5. Pesem: »Naša zvezda«, Aljaž. 6. »Deklica s tamburico«, Igro-

kaz v treh dejanjih Silvij Sardenko. 7. Pesmi med posameznimi dejanji: a) »Na tujih tleh«, Evina Ropas. b) »Pogled v nedolžno oko«, Sattner. c) »Gospodov dan«, Nedved. 8. Božični Prizor. 9. Pesem: »Božična«, Hribar. 10. Žive slike s petjem in deklamacijo: a) Sv. družina z angeli in pastirci, b) Nazareška hišica, c) Jezušček in otrok — odgovor. 11. Pesem: »Lahko noč«. 12. Srečkanje z raznimi dobitki. — Srečka po 10 h. K obilni udeležbi uljudno vabi vodstvo »Elizabetišča«.

Iz korminskega okraja.

kr Zaradi krive prisege je bil obsojen Sikst Toroš iz Šlovrenca pri Mošni na pet mesecev težke ječe.

kr Iz Medane smo dobili dopis, ki nam je za zadnjo številko došel prekasno. Odborniki kolonske zveze bodo imeli v Brdih sestanek, da se domenijo o nadaljnjem delovanju v prid zanemarjenemu kolonskemu ljudstvu. Koloni se pritožujejo zlasti ker ne dobe umetnih gnojil.

kr Iz Brd. Brici pogrešamo ožjega stika z mestom Gorica. Svoj čas se je mnogo govorilo in tudi pisalo o briški železnici, o avtomobilski vožnji, o raznih novih cestah, ki naj bi se zgradile itd. itd. Za vse to pa je treba denarja in denarja. Naše občine tega pa nimajo, in najbrže ga nima v izobilju tudi dežela. Od države pa je težko kaj izpumpati posebno v sedanjih kritičnih časih. In tako moramo čakati in čakati boljših dni, ko bodo občinske deželne in državne blagajne polne denarja. Kedaj se bo to zgodilo, nihče ne vé. — Letošnja letina v Brdih je bila srednje dobra. S sadno letino smo bili povečini zadovoljni, ne pa tako z vinsko letino, ki je obetala mnogo več. Sicer pa kljub temu so mnogi zadolženi posestniki odplačali še precejšne svote.

Iz trziškega okraja.

tr Tržiško sodišče je obsodilo Josipa Jarc in Josipa Pahor iz Doberoba na 7 dni, Antona Grgolet na 24 ur in Frančiška Grgolet na 48 ur zapora. Jerc in Pahor sta stala na hišnih vratih Pahorjeve hiše; brata Grgolet pa sta hotela po sili v hišo. Nastal je pretep, v katerem so bili vsi štirje ranjeni. Orožništvo jih je naznanilo, nakar so bili od trziškega sodišča obsojeni. Proti obsodbi so vsi štirje rekurirali in druga instanca je oprostila Jerca in Pahorja ter potrdila obsodbo bratov Grgolet.

Okoli 2000 delavcev je uslužbenih v trziški ladjedelnici, ki so večinoma Slovenci in Italijani.

VILICA

na novo zidana je na prodaj. Nahaja se v lepem, mirnem kraju. Pripravna je za penzioniste. Ima tudi lep vrtič. Vprašati je pri Ivanu Millionigu pri Rdeči hiši št. 4, GORICA.

Svoji k svojim! Svoji k svojim!

MIHAEL TURK

GORICA na Kornu šte. 6. GORICA priporoča slavnemu občinstvu svojo brivnico. Zagotavlja točno postrežbo. — Sprejema naročila za maskiranje po zmernih cenah.

Delavnica cerkvenih posod in cerkvenega orodja

Fr. Leban Gorica,

Magistratna ulica šte. 5.

Priporoča preč. duhovščini svojo delavnico cerkvenega orodja in cerkvenih posod, svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vsakem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in prenavlja stare reči.

— Blago se razpošilja franko. —

Koledar za duhovščino.

23. Ut in Dir. — Off. II. Cat. — Ad Laud. (Aut. ppr., ut in Dir.) Ps. fer. 2. c II. schemate; ad Prim. addit. Ps. 46 — Vesp. ut in Dir. — Compl. fer. 2. eum prec. flex gen.
24. Ut in Dir. — Ad Matut. Off. fit. II. Cat. et ritu simpl. — ad Laud. off. fit II. Cat. et ritu dup., ita itiam ad Horas. — Vesp. ut in Dir. Compl. Dom.
25. Ut in Dir. — Off. I. Cat. — Vesp. ut in Dir. — Compl. Dom.
26. Ut in Dir. — Off. Cat. — Vesp. ut in Dir. — Compl. Dom.
27. Ut in Dir. — Off. I. Cat. — Vesp. ut in Dir. — Compl. Dom.
28. Ut in Dir. — Off. I. Cat. — In 2. Vesp. (Ant. et Ps. de Nativit.) Com. Dom., Aut. Dum medium, Vrs. Verbum caro, S. Thomae Ep. M. et 3 Oct. Compl. Dom.
29. † Dom. infra Oct. Nativit. De ea, Sem. Off. (I. Cat.) ut in Festo Nativit. et ppr. lor Com. (sim lect.) S. Thomae et 4 oct. in L. et M. ppr. Cr. etc. — Ad Prim. Ps. 53., 118 I., 118 II. Vesp. de Nativ. ritu sem., a cap. Dom. Com. seq. or. Praesta... ut qui, et 4 oct. Compl. Dom.
30. Ut in Dir. — Off. II. Cat. — Lect. I. n. Fratres debitoris, de Comm. 1 loco. — Vesp. de Nativit. ut in Br. a Cap. de seq. com. praec. et 4 oct. — Compl. fer. 2.
31. Ut in Dir. — Off. II. Cat. — Vesp. ut in Dir. — Compl. Dom.

Oglas.

Več debelih hrastov imam na prodaj, ki so dobri tudi za napravo vinske posode. Cena po dogovoru. Oglasiti se je v Volčjem gradu št. 63 p. Komen.



POZOR!

Kdor hoče imeti pristno naravno belo vino, teran, refošk itd., naj se blagovoli obrni na: Anton Stibilj, Ustje št. 80 p. Ajdovščina. V kleti se nahaja garantirano pristno vino. Cena zmerana. Prodaja se od 56 litrov dalje. Posodo mora poslati ali pripeljati naročnik sam.

Vsi, ki ste skrbni možje in očetje!

Ali hočete vsaj 10 vinarjev na teden žrtvovati za svojo oziroma za prihodnost svojih otrok? Potem pišite »Slov. Straži« v Ljubljani po knjižico g. župnika HASERJA o ljudskem zavarovanju, ki vsakomur dopošlje popolnoma zastonj.

Za vsa v svojo stroko spadajoča dela se toplo priporoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi

IGNACIJ MALI
čevlarski mojster
GORICA, Via Morelli št. 6. GORICA.

Zaloga galoš in gamaš.
Izvršuje se tudi popravila istih. V delavnici se izdelujejo najfinejši in najtrdnjejši izdelki.

Alojzij Gril, m zarski mojster

v Št. Andrežu pri Gorici št. 81
priporoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo dobro urejeno mizar-sko delavnico in zalogo pohištva. Kdor želi kupiti po ceni, naj se obrne do te tvrdke. Sprejme tudi naročila po vzorcih. — Plačevanje se dovoljuje tudi na obroke.

Sukno
za moške in volneno za ženske obleke, zadnje mode razpošilja najceneje
Jugoslov. razpošiljalna

R. Stermecki v Celju št. 304

„Vzorci in cenik čez 1000 stv.ari — z slikami poštnine prosto.“

Slovenska mesnica ulica Treh Kraljev 16

(Via Tre Re št. 16) pri kavarni Dogana

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu svojo mesnico prve vrste. — Velika izbira jančeta, telečjega in govejega mesa in svinjine in na izbero usakovrstne divjačine. Cene zmerne brez konkurence. Pričakujem obilo odjemalcev. Na željo odjemalcev se dostavlja meso na dom.

Se spoštovanjem

ANDREJ FRANDOLIČ,
mesar.

JOSIP CULOT v Raštelju št. 2—25 v Gorici.

Velika zaloga vsakovrstnih igrač, okraskov za božično drevesce in punč za igrače.

Razela iz kovine in lesa, rožni venci, podobice, rokavice iz volne in sukna, moške in ženske nogavice, čevlje in kape za zimsko sezono; zaloga drobnarije za kramarje na drobno in debelo, kipi, in svetniki iz porcelana, kovčki, pipe, ustniki cevi itd. itd. itd.

Podpisani naznanjam, da sem preselil svojo krojačnico iz ulice sv. Antona št. 7 v ulico Sv. Ivana št. 6., nad gostilno pri »Črnem Orlu«. Vhod je tudi v Gosposki ulici št. 7.

S spoštovanjem

JOSIP SMET,
krojač.

ODLIKOVANA PEKARNA JAKIN

Gorica, via Formica

„Priporoča za odjemanje raznega peciva navadnega in najfinejšega. Pecivo je najbolje. Priporočam se cenj. odjemalcem za obilen poset.“
S spoštovanjem **E. Jakin**

Domača tvrdka Ivančič & Kurinčič GORICA

Gosposka ulica 11, (sedaj G. Carducci.)
se priporoča pri nakupu jesenskega in zimskega blaga za ženske in moške obleke

Pozor!

Velika izbira vseh potrebščin za šolska in druga ročna dela, vezenje itd. Krasni okraski za damske obleke, kakor vse potrebščine za šivilje in krojače.
= Dežniki v veliki izbi. =

Mi iščemo

— marljivih sodelavcev! —

Oddelek za srečke Češke industrijske banke.

Zastopstvo za jugoslovansko ozemlje Ljubljana.

Trgovina z usnjem

Kapucinska ulica št. 2 „pri Lizi“.

Ker se za obutev mnogo denarja potrosi, priporočam podpisani slavnemu občinstvu v mestu in na deželi nakupiti usnje, nadplate in podplate od najboljših strojar, s katerimi jaz lahko po zmernih cenah postrežem z vsemi čevlarskimi potrebščinami. — V zalogi imam tudi za uprego živali, vajeti, jermene (čelvestre goži, uže in strange.) — Priporočam se slavnemu občinstvu za obilen poset.

JOSIP MARUŠIČ, trgovec.

Očala vsake vrste natančno po zdravniških predpisih in brez, kakor tudi tlakomere, toplotne, kompase, različne mere za vino, mleko in žganje itd. Vse po najnižjih cenah pri trdki

Aleksander Ambrožič,

urar in trgovec z zlatino in srebrnino in optičnimi predmeti.

GORICA, GOSPOSKA ULICA št. 16
(Prej Korso Verdi 26.)

Svoji k svojim!

Podpisani slovenski brivec v Gorici Gosposka ulica št. 1 se priporoča sl. slovenskemu občinstvu iz mesta in z dežele za obilen obisk. Postrežba točna in strogo snažna. Brije in striže tudi na mesečno odplačevanje. Na zahtevo brije in striže na domu. V zalogi ima razne toaletne potrebščine po zmerni ceni. — Prevezma vsa lasničarska dela ter kupuje ženske lase po 12 K in naprej kilogram.

FRANC NOVAK,

Gosposka ulica, št. 1.

JOSIP TERPIN

naslednik Antona Polatzky

v Gorici na sredi Raštele št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovanje nirnberškega in drobnega blaga, ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine za pisarne, kadilce in popotnike. Najboljše šivanke in šivalne stroje; potrebščine za krojače in čevljarje. — Sveinjice, rožni venci in mašne knjige.

Hišna obuvala za zimske in letne čase.

Raznovrste semena, trave in detelje.

Najboljše preskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih na deželi.

P. n. g. pričakujem obilnih odjemalcev.

Prave

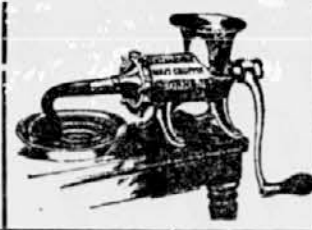
Čebelno - voščene sveče

in sveče za pogrebe po nizki ceni in olje za večno luč.

MED za pitanje čebel in za zdravilo

priporoča udani

J. Kopač, svečar v Gorici.

Najboljše stroje za rezanje mesa, izdelovanje klobas.		Peci, štedilnike, lite kotle in vse v železno stroko spadajoče predmete.
---	---	--

Le pri naši tvrdki

Pinter & Lenard trgovina z železno
GORICA, Raštelj 7-9.

Prva slovenska trgovina z jedilnim blagom

Anton Kuštrin,
v GORICI
Gosposka ulica št. 25

priporoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo veliko trgovino raznega jedilnega in kolonijalnega blaga.

Vse blago prve vrste.

Cene zmerne in nizke. Postrežba točna in solidna. Na željo odjemalcev v mestu se blago dostavlja na dom.

Pošilja se po železnici in pošti.

Vino, motno, zavreto se popravi kakor tudi odvzame se prevelika množina kisline vinskemu moštu ali vinu. Vzorec prinesiti ali poslati. Naslov pov. upravništvo „Primorskega Lista“ Semeniška ulica 16, II. nadstropje.

Odlikovana pekarija in sladlčarna

K. Draščik
v Gorici na Kornu
(v lastni hiši)

izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, torte, kolače za birmanoe in poroke, pince itd. Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali orig. buteljkah. Priporoča se sl. občinstvu. Cene jako nizke

Kdor hoče imeti pristno angleško blago za obleke, naj se obrne na krojaškega mojstra

Antona Krušič, Gorica
Tekališče Franca Josipa št. 39 ali pa na Tržaški ulici št. 16.

Se priporočam velečastitim duhovnikom in drugim cenj. odjemalcem v mestu in na deželi, ker izdelujem vsakovrstne obleke od najfinejše vrste do navadne, za vsaki stan in za vsak letni čas.

Usorci na raspolago.

Jabolke

lepe in dobre razpošilja po povzetju od 20 kg naprej po 12-30 vin. kg **Andrej Oset,** posestnik Tolsti Vrh pošta Guštanj, Koroško

Podružnica

„Ljubljanske kreditne banke“

V GORICI

— se bavi z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli. —
Vloge na knjižice obrestuje po 4½%, vloge v tekočem računu po dogovoru.

Delniška glavnica K 8.000.000.

Centrala v Ljubljani.

— Rezervni zaklad K 800.000. —

PODRUŽNICE: Celje, Celovec, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.

Loterijske številke.
Trst 34, 88, 52, 40, 1

Stroje pisec, zmožen deželnih jezi-
kov, priporoča se na upravnistvo tega
lista.

RAZGLAS.

Načelstvo „Centralne posojilnice“ je sklenilo v
svoji seji dne 10. t. m., da poviša do preklica z ozirom
na denarni trg obrestno mero vsem vlogam od 4½ na
5%, počenši s 1. januarjem 1913.

Sklenilo je tudi, da se poviša obrestna mera poso-
jilom na vknjižbo na 6%, in na menice na 7%.

V GORICI, dne 10. decembra 1912.

Načelstvo

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji
kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici,
TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

C. kr. priv. kroji

Strokovna krojačnica za izdelovanje oblek vsakega stanu, po najnovejšem kroju.
Največja zaloga blaga in gotovih oblek.
Podpisani priporoča sl. občinstvu, da si ogleda mojo bogato zalogo. Prepriča
naj se vsakdo sam, da vdobi edino v moji trgovini dobro in najceneje blago na meter,
kakor tudi gotove obleke za gospode, dečke in otroke.

M. POVERAJ

Gorica — Travnik št. 5 — Gorica

VIKTOR TOFFOLI -- GORICA.

prva zaloga oljkovega olja

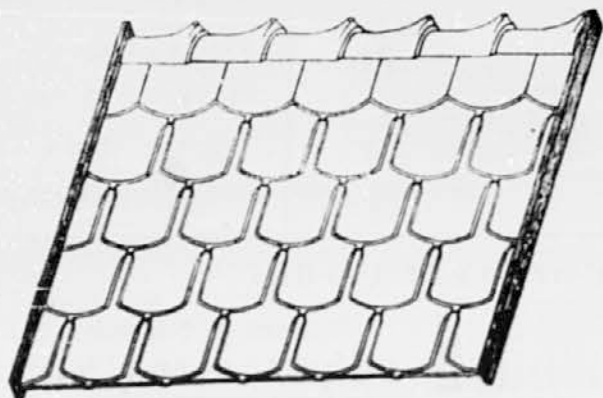
Via Teatro 16. — Via Seminario 10.

Oljino olje, pripeljano naravnost iz Istre, Dalmacije, Valone, Bari, Lucca, Nizza, Oneglia.

Cene so sledeče:

Jedilno olje	1/2 litra	vinarjev	52	1	1.04
Namizno olje	1/2 "	"	56	"	1.12
Istrsko-oljino olje	1/2 "	"	60	"	1.20
Valona	1/2 "	"	64	"	1.28
Bari	1/2 "	"	70	"	1.40
Oneglia	1/2 "	"	80	"	1.60
Lucca, Nizza	1/2 "	"	1—	"	2.—

Sprejema naročila ter pošilja franko na dom, kakor tudi na dežele in izven države.



Patentirani strešniki „Ancora“.

napravi na navednih gladkih strešnikih (Flachziegel) se doseže perfektno zvezo cele strehe.
S patentiranimi „Ancora“, strešniki pokrite strehe
nudijo večjo varnost in trdnost kot vsaka druga
vrsta strešnikov. Estetičen utis! Cene jako primerne!
Priporočljivo za nove strehe ali pa za zamenjavo
starih streh tudi za bolj lahko strešino! m m

Najboljša priporočila!

Izključno zastopstvo za go-
riški, tolimski in vipavski
okraj ter za Kras:

O. Zajec Gorica,
Gospiska ul. 7.
TELEFON 107.

Kolumbovo jajce za po-
krivanje streh!

Potom ženjalne iznajdbe, ki se jo



Velika izbira čevljev

za moške, ženske in otroke

J. Drufovka-Gorica

Gospiska ul. 3, nasproti Monta.

J. MEDVED GORICA

priporoča najtoplejše svoje obširno podjetje
zgotovljenih oblekah, čevljih in klobukih. —

Princip trgovine: Stroga solidnost, stalne cene.

TVRDKA O. ZAJEC

trgovina z železjem v Gorici

v hiši „Goriške ljudske posojilnice“ (prej krojaška zadruga).

Priporoča bogato zalogo železa, pločevine vsakovrstnega kovanja za pohištvo in
stavbeno mizarstvo, kovaško, kleparsko, klesarsko orodje, straniščne naprave in
upeljave, strešna okna, traverze, cement, svinčene in železne cevi in pumpe, žico,
žična ograja, razno kmetijsko orodje, štedilnike, peči, kuhinska in hišna oprava.

Postrežba točna, domača in cene konkurenčne.

Prosimo zahtevati listke blagajne radi kontrole.